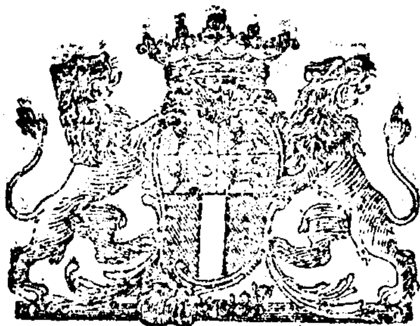
A°. 1816. N°. 93

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Saturdag den 3 Augustus.

Deze Courant met het Bijvoegsel wordt voor den gewonen prijs uitgegeven.

LONDEN den 30 Julij.

De Koningin en hare geliefde Dochters zijn, na de voltrekking van het huwlijk der Prinses *Maria* bijgewoond te hebben, op het kasteel van Windsor teruggekeerd. Volgens stellige orders der Koningin, is de bruids-koek in zoo groote menigte uitgedeeld, dat de nagtwakers en waterdragers zelfs hun deel daarvan gehad hebben; en even als bij het huwlijk der Prinses *Charlotta*, heeft elke dienstmaagd op het kasteel een nieuw kleed ontvangen. Geene bijzondere Familie behandelt hare dienstboden met meerder goedheid dan de Koninglijke.

Saturdag heeft de Koningin, vergezeld van de Prinsessen *Augusta* en *Elisabeth*, en van den Hertog van Cambridge; welke daags te voren te Windsor was gekomen, het eerste bezoek gegeven aan de Hertogin van Gloucester na haar huwlijk. De Hertog en Hertogin ontvingen Hare Majesteit met eene eerbiedige liefde, en deden haar hun huis zoo van binnen als van buiten zien. Daar de Koningin sedert eenigen tijd niet veel gaan kan, stond er een ligt rijtuig met een klein paard bespannen in den tuin gereed, waarin de Hertog van Gloucester Hare Majesteit rondreedt, terwijl het overige hooge gezelschap nevens hetzelve wandelde. Na de wandeling was er een prachtig diner, en des avonds keerde de Koningin naar Windsor terug.

Den 12 Augustus, den geboortedag van den Prins-Regent, zal Hare Majesteit een groot cercle in haar paleis te Londen houden, waarop een aanzienlijk getal menschen van rang genoodigd zullen worden.

Hare Koninglijke Hoogheid de Prinses *Charlotta* moet, wegens hare ongesteldheid, nog hare kamer houden. Een der dagbladen meldt heden dat Hoogstdezelve gemiskraamd heeft.

Saturdag heeft de Hertog van Orleans zijne opwachting bij den Prins-Regent gemaakt.

Lord *Weymouth* is Woensdag avond in allerijl naar Weenen vertrokken; zoo men verzekert, met depêches voor Lord *Clancarty*.

Gisteren werd er in de Londen-Tavern eene bijeenkomst gehouden, ten einde te beraadslagen over de krachtdadigste maatregelen om den tegenwoordigen behoeftigen staat van de lage classe der gemeente te ondersteunen. Zijne Koninglijke Hoogheid de Hertog van Yorck presideerde deze vergadering en had naast zich zijne doorluchtige Broeders de Hertogen van Kent en van Cambridge. Er werden vijf besluiten voorgesteld, waarvan het eerste aldus luidde: „Dat de overgang van den staat, van een uitgestrekten oorlog tot een stelsel van vrede, een stilstand veroorzaakt heeft van werk en eene verplaatsing van koophandel, die den toestand van verscheide deelen der gemeente zeer aandoen, en talrijke voorbeelden van groote plaatselijke behoeften opleveren." Het begin van dit besluit werd door Lord *Cochrane* ten sterksten afgekeurd; hij hield staande dat de verklaring daarin begrepen valsch was, en stelde voor om het in dezer voege te veranderen: „De buitengewone zware last der nationale schuld, gevoegd bij het militair etablissement en de verspilling der nationale uitgaven is de wezenlijke oorzaak der algemeene behoefte." Over dit voorstel ontstond een zeer hevige woordenstrijd, waarin de Heer *Wilberforce* aanmerkte, dat, in plaats van de vergadering uit te noodigen om derzelver meening te uiten over eene vraag van een politieken aart, die geheel vreemd was van het doel waartoe dezelve bijeen geroepen was, het meerder met de menschlievendheid overeen kwam van zich alleen bezig te houden met ondersteuning en aanmoediging aan de lijdende klassen te geven. Hij deed gevoelen dat de tegenwoordig zijnde doorluchtige Personen, wier ijver voor hun zelve zoo vererend en voor de zaak der behoeftigen zoo nuttig was, niet zeer geneigd zijn zouden om voortaan diergelijke vergaderingen bij te wonen, indien, in plaats van geroepen te worden om weldadige oogmerken behulpzaam te zijn, zij zich in politieke discussien gewikkeld vonden; derhalven verzogt hij dat zijn Lordschap zijne voorgestelde verandering wilde intrekken.

Vervolgens sloeg de Hertog van Kent voor om het begin der resolutie geheel uit te schrappen en geen melding te maken van de oorzaak der behoefte, maar alleen te zetten, dat er op dit oogenblik een stilstand bestaat enz. Dit werd aangenomen. Ook stemde men in de drie volgende resolutien zonder eenige aanmerkingen. De 2e bepaalt, dat, aangezien de beproefde edelmoedigheid der Britsche natie, men hopen mag, dat zij, welke in staat zijn hunne medeburgers te ondersteunen, alle hunne pogingen zullen aanwenden om de behoeftigen te hulp te komen. De 3e behelst dat hoewel het klaarblijkelijk onmogelijk is, voor eenig genootschap van bijzondere personen, om alle de moeijelijkheden, welke op een zoo groot gedeelte van het publiek drukken, uit den weg te ruimen, het echter door de ondervinding gebleken is, dat de belangrijkste en uitgestrektste voordeelen spruiten kunnen uit de medewerking en correspondentie van een genootschap in de hoofdstad, hetwelk de pogingen der weldadige personen aanmoedigd, welke genegen zijn mogen om zich in verschillende districten te saam te verbinden, ten einde hunne respective nabuurige plaatsen van onderstand te voorzien. Bij de 4e wordt besloten dat terstond eene inschrijving zal geopend en contributien in het algemeen gevraagd zullen worden, om het doel van het genootschap te bereiken. De 5e bepaalt het daarstellen van comités en onder-comités. De 6e, dat men alle de bankiers van Londen en Westmunster verzoeken zal de inschrijvingen te willen aannemen, en bij de 7e wordt aan den Hertog van Yorck dank betuigd, voor het door hem gehouden voorzitterschap.

Oogenblikkelijk werd de inschrijving geopend, en voor het sluiten der vergadering bedroeg dezelve meer dan 10,000 pond St. Aan het hoofd van de lijst stond de Prins-Regent voor 500 pond; de Koningin, de Hertogen van Yorck en Cambridge, hebben elk voor 300 pond ingeschreven; de Prinsessen, dochters des Konings, en de Hertogin van Gloucester, elk voor 100 pond; de Hertog van *Wellington* voor 200 pond; de Heer *Angerstein* voor 300 pond, en een groot aantal andere personen voor meer of min aanzienlijke sommen.

Toen de Bisschop van Londen voorstelde om den Hertog van Yorck namens de vergadering dank te zeggen, verliet Zijne Koninglijke Hoogheid de zaal, en vervolgens deed Lord *Cochrane* een voorstel, houdende, dat het Gouvernement alleen de nationale behoefte konde doen ophouden. Deze motie was oorzaak van zeer levendige en langdurige debatten, die alleen eindigden door de vreemde wijze waarop de vergadering scheidde. De Hertog van Kent werd verzogt den voorzitters-stoel te bekleeden, doch hij weigerde zulks en vertrok, waarop een rumoer ontstond, gedurende hetwelk verscheide personen tot dien stoel geroepen werden, doch niemand wilde zich met dien post belasten, en zoo scheidde de bijeenkomst, welke het doel bereikt had, waarom zij opgeroepen was, en tegelijker tijd de plannen had te leur gesteld van hun, die derzelver aandacht door ontijdige discussien wilden afleiden.

De heden ochtend van Plijmouth aangekomen brieven melden, dat het eskader van Lord *Exmouth*, voorleden Zondag onderzeil gegaan is en met een goeden wind westwaards koers zette.

Het aantal Engelschen, dat naar het Vasteland vertrekt, is zoo groot, dat in één dag van Brighton 78 Engelsche passagiers, aan boord van twee schepen, naar Dieppe vertrokken waren.

Donderdag is het fregat *Eurydice*, met depêches voor St. Helena en een brievenmaal voor de Kaap de Goede Hoop, van Portsmouth onder zeil gegaan.

Te Duins is *de Hebe* van Batavia, en *de Melentho* uit de Indiën aangekomen.

Een Siciliaansch fregat is onlangs naar Gibraltar gezeild en heeft aldaar omtrent 400,000 Piasters aan boord genomen. Hetzelve moest het Engelsch eskader in de Middellandsche Zee wachten.

Van *Gibraltar* meldt men, den 10den dezer, dat het Linieschip der Vereenigde Staten, *de Washington*, gecommandeerd door den Commodore *Chauncey*, den 2den aldaar aangekomen en den 8sten oostwaards gezeild was, met den Heer *Pinckney*, den Ambassadeur te Napels, aan boord, wiens zending voornaamlijk ten oogmerk heeft het terug eisschen der door *Murat* verbeurd verklaarde Amerikaansche goederen. Het schijnt uit de groote menigte provisie, waarmede *de Washington* voorzien is, dat men het voornemen heeft van een eskader in de Middellandsche Zee bij een te brengen. Wegens de Kapers van Tunis waren geene nadere berigten ontvangen.

De Paketboot *de Chichester* is den 25sten te Falmouth uit de Middellandsche Zee aangekomen, en volgens de door dat schip aangebragte tijdingen, werd Sir *Thomas Maitland* tegen den 25 Junij te Maltha verwacht. In Calabrien en te Corfu had de pest geheel opgehouden, doch woedde nog in Alexandrie en op het eiland Chyprus.

Op de Noordelijke oevers der Zwarte Zee is de oogst zeer voordeelig geweest, en dus zijn er te Maltha vele schepen met granen aangekomen, die voor de markten der landen aan de Middellandsche Zee gelegen, bestemd zijn. De buitengewone overvloedige Oogst, in de Zuidelijke staten van Rusland, moet de bekommeringen, die wegens het slegte weder in andere landen ontstaan zijn, doen verdwijnen.

In de Amerikaansche Dagbladen, welke gisteren, tot den 1sten dezer maand, ontvangen zijn, leest men onder anderen, dat *Bonaparte* gevraagd heeft om van St. Helena naar Engeland gevoerd te worden, om aldaar in eene vesting gevangen te blijven, en dat men het gevoelen der overige Mogendheden, omtrent dit zonderlijk verzoek, verwagte. Van Philadelphia schreef men, dat *Lavalette* aldaar aangekomen was.

Op de Rivier zijn gearriveerd *de Vrouw Frederica*, Mann, Ellis en Lucas van Rotterdam, Dijsart en Grant uit Holland; te Hull Sharp; te Yarmouth Jewell van Rotterdam; te Boston Thaxter; te Berbice Stoffers van Amsterdam.

Den 26 dezer was de wind te Deal Z.; den 27 Z. W.; den 28 N., en den 29 N. O.

De actien van de bank zijn 220; de 3 pCts. gereduceerden 64 en 1 agitie; dito geconsolideerden 63 en 3 vierde. De Wissel op Amsterdam is 12 en 7, en opzigt 12 en 4; op Rotterdam 12 en 8 op 2 uso.

PARYS den 28 Julij.

Heden heeft Zijne Majesteit, na de Mis, audientie gegeven aan verscheide vreemde Ministers en verscheide personen van den eersten rang.

De Fransche Academie is bij den Koning toegelaten geweest. Zijne Majesteit heeft aan de leden dier Academie, welken in de salon de la paix bij elkander waren, gezegd: „Ik zie met vermaak de doorluchtigste letterkundige vereeniging van Europa." Vervolgens werd de Academie in het kabinet des Konings toegelaten. Zijne Majesteit heeft met den Secretaris van dezelve, den Heer *Suard*, en verscheiden andere leden gesproken.

Gisteren heeft *Monsieur* de caserne bezocht van het regiment lanciers van de Garde, en daarna de revue over het regiment gepasseerd, hetwelk hem onder het herhaald geroep van *leve de Koning! leve Monsieur!* ontving.

Heden hebben *Monsieur* en de Hertog van Berrij, te paard, de revue gepasseerd over het 3de regiment, een legioen der Nationale garde, een eskadron Langiers, een eskadron Kurassiers, en een eskadron der Parijssche Nationale garde. De Prinsen waren zeer voldaan over de houding dier troupen.

Men verzekert, dat Zijne Eminentie de Kardinaal *Pacca*, heden of morgen, van Rome hier zal aankomen.

Het appèl in revisie van den Generaal *Mouton Duvernet* is verworpen, en eergisteren ochtend, ten vijf uren, heeft gemelde Generaal zijn vonnis ondergaan.

Eergisteren had zich de Kanselier noch naar *Pleignier* begeven, om hem op zijn verzoek te ondervragen, doch heeft volstrekt geene ontdekking van hem kunnen vernemen, daar hij van niets dan van algemeene en onverschillige zaken sprak.

Gisteren zijn *Pleignier*, *Carbonneau* en *Tolleron* ter dood gebragt. Voor de regtspleging begaf zich de Procureur-Generaal, vergezeld van den Prefect van Politie en een der Heeren van het Hof, naar *Pleignier*, om de ontdekkingen te hooren, die hij nog altijd voorgaf te zullen doen. Toen men in de gevangenis *Pleignier* ontkleeden wilde, verzette hij zich zeer sterk daartegen, en vroeg zeer verwilderd, dan eens om den Koning, dan weder om den Procureur-Generaal en dan om den Cipier te spreken. De Geestelijke, die bij hem was, vermaande hem het offer van zijn leven te brengen en zich aan Gods wil te onderwerpen. „Neen,

neen, riep hij uit, dat is het niet; het is mijne verblindheid. Ik heb niets uit mij zelve gedaan. Ik wil iemand fpreken." Met veel moeite bondt men hem de handen en een draad om de vuist, ten einde het bloed te ftuiten. *Carbonneau* bewaarde een diep ftilzwijgen en onderwierp zich zonder tegenftand aan alles wat men van hem vorderde. *Tollerôn* behieldt zijne bedaardheid en koelbloedigheid en zeide verfcheide malen, dat hij wel niet onfchuldig was, maar niet geloofde den dood verdiend te hebben. Hij vroeg om een glas water en dronk het, niettegenftaande het tot aan den rand vol was, zonder bevën uit. De eenige beweging van gevoeligheid, die hij deed blijken, was, toen men hem het zwarte krip over het gezigt bondt, om dat men, zeide hij, daardoor niet zoude kunnen zien of hij met ftandvastigheid ftierf. Toen de kar, waarop zij zaten, op de ftrafplaats kwam, deed de ontelbare meenigte aanfchouwers de lucht van het geroep van *leve de Koning* weergalmen. *Tollerôn* werd eerst den regter-vuist afgekapt en terftond daarna onthoofd. *Carbonneau* en *Pleignier* ondergingen vervolgens dezelfde ftraf.

Gisteren trachte een pikeur een fchrikachtig paard op de plaats van *Louis XV* te temmen. Na lang te famen geworfteld te hebben, het paard door fprongen en fteigeren en de ruiter met zijne fporen, floeg het paard agter over en viel op den rug, met zijne geheele zwaarte dus op zijn berijder drukkende. Doch deze, in plaats van zich los te laten, bevondt zich nog op het paard toen het weder opfprong, en alle de bewegingen van hetzelve beteugelende, reedt hij als in zegepraal met hetzelve door de meenigte aanfchouwers, die allen over zijne buitengewone ftoutheid en bekwaamheid verbaasd ftonden.

Gisteren waren de 5 pCts. geconfolideerden 57 francs 60 centimes; de Actien van de Bank 1052 francs 50 cent.

BRUSSEL den 1 Augustus.

Men verzekert, dat de Koninglijke garde uit twee regimenten kavallerij, twee regimenten infanterie en eene divifie rijdende artillerie beftaan zal.

Van *Ryssel* fchrijft men, dat in het departement du Nord geene middelen verzuimd worden, om de organifatie der armee voort te zetten. De officieren van alle rangen, die onder het beftuur van *Bonaparte* gediend, en zich door hunne daden niet zoo zeer als vijanden van het tegenwoordig Gouvernement hebben doen zien, worden weder in dienst gefteld. De Minister van Oorlog, Hertog van Feltre, heeft ook befloten, om aan een aantal Generaals, die bij de oude armee bijzonder geacht zijn, weder belangrijke commando's toe te vertrouwen. Men verzekert, dat deze maatregel de Franfche armee binnen twee maanden met honderd duizend oude foldaten verfterken zal.

LEEUWARDEN den 28 Julij.

Het hooge water, hetwelk elders zoo vele verwoestingen aanrigt, is ook voor den Vriesfchen Landman van de nadeeligfte gevolgen. De meenigvuldige en fteeds aanhoudende regens hebben het binnenwater tot eene bij den Zomer ongehoorde hoogte doen fteigen, en niettegenftaande de meenigvuldige fuatie fluizen, gaat de ontlasting zeer langzaam voort. Hier door ftaan de meeste lage hooilanden onder water, en op de hoogere landen hebben de ftortregens, het hooi op vele plaatfen doen uiteenfpoelen en bederven. Dit alles baart de grootfte bekommering voor de voeding van het vee, gedurende het aanftaande winter-faifoen. Hier koomt nog bij, dat de gevallen hagelfteenen van eene buitengewone zwaarte, in fommige oorden, ten aanzien van den Graan-Oogst, de hoop des Landmans hebben verijdeld. Alle deze onheilen hebben reeds onberekenbare fchaden veroorzaakt, en het is zeer te wenfchen; dat eene fpoedige en aanhoudende droogte derzelver nadeelige gevolgen eenigzins zal leenigen.

Gisteren morgen tusfchen 10 en 11 uren had hier bij de Hoekfteroort een ongeluk plaats, hetwelk voor vele lieden zeer noodlottig had kunnen worden. Terwijl verfcheidene arbeiders bezig waren, met een klomp zerk van eenige duizenden ponden, op rollen, over de Klapbrug te werken, braken, na een hevig gekraak, de armen onder den overgang midden door, hetwelk de fteen en de werklieden te zamen in de gracht deed ftorten. De boven-balken, waaraan de kettingen vast gehecht zijn, nu hun last verliezende, en door de zwaarte van den bak uit hun evenwigt gebragt, namen eensklaps den perpendiculairen ftand aan, welken zij hebben als de klap opgetrokken is, en kwetsten onderfcheidene perfonen, die zich achter of nevens de ftijlen geposteerd hadden, om de brug over te gaan, als de fteen zou gepasfeerd zijn. Een weesjonge, die dit ongeluk zag aankomen, had aan een fchielijken fprong in het water zijn behoud te danken. Er is echter, bij dit ongeluk, niemand om het leven gekomen.

UTRECHT den 1 Augustus.

De val van het water, zoo op de boven- als beneden-rivieren blijft aanhoudend gewenscht voortgaan. Het water in de rivier de Lek is reeds zoodanig gevallen, dat, gepasfeerde Dingsdag, de fchepen te Vreeswijk aan de Vaart hebben kunnen doorfchutten.

AMSTERDAM den 1 Augustus.

Sedert onze laatste zijn in Texel binnengekomen W. Swart van Surinamen, A. Yule en R. Robfon van Sunderland, W. Drew van Havre-de-Grace, P. Oefouw en H. J. Orum van Dronthem; uitgezeild J. Visman naar Curacao, J. Brown naar New-Yorck, E. Harris naar Lisfabon, J. P. Jelsma en H. Rijnbende naar Londen, G. Cropton, J. Lesfon en P. Marington naar Sunderland, J. Law naar Newcastle, J. Howlett naar Engeland, N. C. Lis naar Noorwegen, J. Larfen naar Mofs, J. O. Lyngaas naar Tonsberg, W. Broeklam naar Droogbak, J. A. Engels, J. C. Heyden, D. Thomas en F. Witt naar de Oostzee.

Uit het Vlie zijn gezeild R. Gray en D. Clow naar Londen.

Van de Reede zijn naar Terfchelling gezeild A. H. Peterfen naar Botokiobing en J. H. Botje Junior naar Marsthal.

Te Terfchelling zijn binnengekomen J. J. de Groot van Petersburg, R. H. Jonker van Koningsbergen, T. P. Veen van Oudfoen, C. Engels van Riga, R. J. Nagel van Memel, P. Spaanderman van Dantzig, J. W. Overmeer van Mandahl en L. J. Oortjes van Sunderland, met zware lekkagie en meer andere fchade; heeft een Lootsfchuit bij zich tot adfistentie; zeilt naar Harlingen om te repareren.

Volgens nadere berigten van Kadix, te Lisfabon ontvangen, was de lading van het te Kadix binnengeloopen Schip *Maria Christina*, Kaptein Hendrik Janfen, van Lisfabon naar Amfterdam gedestineerd, zeer befchadigd bevonden, en moest dezelve gelost worden.

Te Port-à-Port is gearriveerd A. José Pareira Manno van Amfterdam, laatst van Viana; te Bordeaux H. Heerens van Riga, J. B. Sehonn van Stokholm, H. Zeplin Hansfohn en H. Christoffers van Stettin, T. Hijelm van Aalburg en Dirk Steur van Rotterdam; te la Rochelle H. J. Nagel van St. Sebastiaan; te St. Martin Isle de Rhée Kaptein Pettenballe van Noorwegen; te Newcastle J. H. Buyning van Antwerpen; op de Wefer Rosbingh van Newcastle, Scheraton en Loufe van Londen, Parrau van Straalfund, Gehlfen van Koningsbergen, C. Repfen en Carfijens van Riga; te Hamburg Hutchinfon, Bergh, Turkan, Rumbeet, Corgil en King van Londen, Laijcook van Hull, Jackfon van Sunderland en Peterfen van Koppenhagen.

VLAARDINGEN den 2 Augustus.

Heden namiddag werd alhier in de Groote Kerk het gewone jaarlijkfche Examen der Kinderen van het *Departements Avondfchool* der MAATSCHAPPY *TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN* gehouden. Deze plegtigheid werd met eene cierlijke en juist gepaste aanfpraak, door den zeer verdienftelijken Medebestuurder H. L. VAN LINDE VAN DEN HEUVELL, volgens tourbeurt, geopend, waarna de doorkundige Onderwijzer, Js. FREKING, de Kinderen van dit Inftituut examineerde in de gronden der *Spel-* en *Lees-* en *Rekenkunst*, daar anderen wederom blijken gaven van hunne vorderingen in de *Taal- Aardrijks- Gefchied- Natuur-* en *Zedekunde*; gevende de kinderen aan allen, en bijzonder aan die zich verledigden, om door opgegevene vragen de Leerlingen te toetzen, allezins bewijzen dat zij aan het onderwijs en de zorg van hunnen goeden Leermeester in allen opzigte beantwoordden.

Hierop werden door denzelfden Bestuurder aan de Kinderen, na hunne verfchillende vorderingen, volgens de wet, Eerprijzen uitgereikt, daar ook eenigen, welke de School verlieten, *lofflijke getuigfchriften* ontvingen, en ook aan den Onderwijzer, tot eene dankbare erkentenis voor zijn bijzonderen ijver, een Boekgefchenk werd overhandigd, terwijl deze gefchenken met eene hartelijke dankbetuiging, zoo wel van den Onderwijzer als van de Leerlingen, werd beantwoord.

Eindelijk werd alles door den Redenaar met onderfcheide aanfpraken befloten, en deze plegtigheid zeer vergroot, door het vereerend bijwezen van een gedeelte der Stads- en andere Besturen, als ook van voorname Ingezetenen dezer plaats, daar dit feest niet weinig werd veraangenaamd, doordien het werd voorafgegaan, afgewisfeld en befloten, door een fchoon Muzijk, uitgevoerd door eenige aanzienlijke liefhebbers van het onlangs, onder het geleide van den kundigen *Keper*, alhier opgetigte Muzijk-Gezelfchap *de Harmonie*, waarbij de kinderen dezer School bij afwisfeling een aangenaam en welluidenst zangstukje zongen.

De namen der kinderen, welke met prijzen zijn vereerd, zijn deze:

In de EERSTE CLASSE, 1fte Afdeeling: *F. v. West*, *C. Wapenaar*, *J. Vriens*, *M. van der Tas*, *G. Hoogendyk* en *J. Schep*.

2de Afdeeling: *Js. Drop*, *W. J. Zanders*, *W. de Willigen* en *J. Bubbezon*.

In de TWEEDE CLASSE: *M. de Bruin*, *Johs. de Bruin S. Z.*, *L. de Willigen*, *D. Lee*, *M. Bergwerff* en *W. Lee*.

In de DERDE CLASSE, 1fte Afdeeling: *D. M. Verkade*, *S. v. Leeuwen*, *N. Kos*, *M. v. Keulen*, *P. v. d. Burg* en *J. Wisman*.

2de Afdeeling: *C. v. Noord*, *W. Haalders*, *A. v. d. Myden*, *A. Figee* en *W. Haalders*.

3de Afdeeling: *M. van Gelderen*, *C. J. Voorbach*, *A. P. Hellmann*, *A. E. Betz*, *L. v. Bekum*, *J. J. v. Linde v. d. Heuvell* en *J. Schouten*.

Terwijl *F. v. West*, *J. Vriens*, *M. v. d. Tas*, *C. Wapenaar*, *J. Bubbezon*, *J. Drop*, *L. Kruininger* en *L. v. Vliet*, als de School verlatende, lofflijke getuigfchriften hebben ontvangen.

Wordende bij deze gelegenheid herinnert, als dat in hetzelfde Locaal een Departement *DAG SCHOOL* wordt opgerigt, daar zij, welke van deze nieuwe inrigting verlangen gebruik te maken, worden uitgenoodigd, om zich voor den 10den Augustus 1816 te vervoegen bij één der School-Bestuurderen.

DELFT den 1 Augustus.

Gisteren middag ten half vier had men hier een zwaar onweder, met hagel vergezeld, hetwelk tot omstreeks half zes uren duurde. In de Molfteeg floeg de blixem een fchoorfteen af en kwetfte een meisje aan den arm, en op eene andere plaats floeg de blixem in en trof eene vrouw, die voor een vengfter zat.

ROTTERDAM den 2 Augustus.

Den 31 pasfato, des namiddags, zeilde van Helvoetfluis Kapt. Bridge, met brieven van den 31, naar; den 1 dezer arriveerde Kapt. Cherlock, zonder brieven, van Harwich; *de Goede Verwagting*, P. L. Strating, van Nerva; *Henrietta*, W. Backhuizen, van Sunderland, en *Brittannia*, J. Walles, van Londen: de wind W.

Den 31 pasfato, des avonds, arriveerde in de Maas het Schip *the Sufanna Carolina*, T. Thompfon, van Sunderland, en de Schepen, die gisteren uitzeilden, zijn wel in Zee gekomen behalven G. L. Hagen, E. J. Bakker, T. Buck, P. Nieman en H. Nieman, die door contra-wind op de Reede terug zijn gekomen; voorts meld men, dat er van het verongelukte Schip een gedeelte van de Lading, Ankers, Kabels, Zeilen en loopend Wand door de Visfchers alhier zijn aangebragt: de wind N. W.

Den 1, voor posttijd, is te Maasfluis niets gepasfeerd: de wind W.

Gisteren namiddag arriveerde te Helvoetfluis Kaptein Hammond, met brieven van den 31 pasfato, van Harwich.

Gisteren avond arriveerden in de Maas de Schepen *de Vrouw Margaretha*, J. Vonk, van Duinkerken; *the John and Mary*, J. Smith, van Leith; *the Unity*, W. Chapel, van Newcastle, en het verongelukte Schip, waarvan bij de vorige posttijd gemeld was, is door de hooge Zee geheel verbrijzeld; ook zijn er nog drie Schepen in het gezigt.

Heden, voor posttijd, is te Maasfluis niets gepasfeerd: de wind W.

Heden nacht verloste zeer voorfpoedig van een welgefchapen ZOON, ANNA CATHARINA FLAES, hartlijk geliefde Huisvrouw van

T. J. WYNHOVEN HENDRIKSEN.

Rotterdam den 1 Augustus 1816.

Mijne waarde Vrouw, SUSANNA CORNELIA HESHUSIUS, verloste heden van eene welgefchapen DOCHTER.

G. J. G. VAN BOCKOM MAAS.

Ryfenburg den 28 Julij 1816.

Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens; mijne hartelijk geliefde en dierbare Echtgenote, ADRIANA VAN OOSTERHOUDT, werd mij, na eene aanhoudende, pijnlijke en uitteerende ziekte van circa negen maanden, in den ouderdom van vier-en-veertig jaren en agt maanden, na eene genoeglijke echtverbintenis van ruim agt-en-twintig jaren, door den dood ontrukt. Hoe veel ik met mijne beide Dochters aan haar misse, gevoelt ieder die haar gekend heeft. Wij wenschen Gods wijze beschikking te eerbiedigen, en vertrouwen, op geloofs-gronden, dat haar einde zalig was. Ik geve van dit smartelijk verlies aan Bloedverwanten en Vrienden kennis, mij van hunne deelneming verzekerd houdende.

C. KOEK.

Zevenhuizen den 29 Julij 1816.

Heden namiddag behaagde het Gode uit dit tijdelijk leven, na een spoedig toenemend verval van krachten, in den ouderdom van 74 jaren en 4 maanden, tot zich optenemen, den Wel-Eerw. Heer JOHANNES WILHELMUS KRAALS, in leven Bedienaar des H. Euangeliums binnen deze Stad. Hij stierf in dat geloof op zijnen grooten Verlosser, hetwelk hij hier en elders, gedurende den tijd van 49 jaren, heeft verkondigd, en zijn einde was vrede.

C. ONDERDEWYNGAART,
Delft   A. VAN NIEVELT,
den 29 Julij 1816.   *als Executeurs-Testamentair.*

Heden overleed, tot mijne en mijner eenigste Dochter bittere droefheid, mijn waarde Echtgenoot, de Wel-Edele Heer MARCUS JEREMIAS DIE BON SCHEPER, aan de gevolgen van eene Slijmberoerte, in den ouderdom van 52 jaren en 9 dagen, na eene echtverbintenis van ruim 15 jaren; waarvan door deze aan Nabestaanden en Vrienden kennis geve.

ANNA SOPHIA COMMAN,
Wed. van M. J. DIE BON SCHEPER.

Overschie den 29 Julij 1816.

Onze waardige en hartelijk geliefde Moeder, ANNA DE VRIES, Weduwe DANIEL DE VRIES, stierf heden, tot onze bittere droefheid, aan de gevolgen van koortsen en bijkomende verzwakking, in den ouderdom van 76 jaren en 5 dagen.

P. DE VRIES,
Mede uit naam van Broeders en Zusters.

Rotterdam den 31 Julij 1816.

Onze waardige en hartelijk geliefde Moeder, SUSANNA MARGARETHA MIESEGAES, Geboren *Witken*, Weduwe van wijlen CARSTEN MIESEGAES, stierf heden, tot onze bittere droefheid, aan de gevolgen van eene langdurige verzwakking, in den ouderdom van bijna 76 jaren.

De vier ZONEN en twee DOCHTERS van de Overledene.

Bremen den 11 Julij 1816.

THÉATRE FRANÇAIS.

F. MILORD, Directeur Privilégié *par Sa Majesté, aura l'honneur de donner, Mercredi 7 Août 1816*, (pour la clôture) *JOCONDE*, ou les Coureurs d'aventures, *Opéra en trois Actes. Musique de* Nicolo. *Précédé DES DEUX JALOUX, Opéra en un Acte, Musique d'un Componiste renommé.*

SCHIEDAM den 2 Augustus.

Genever, de 30 virtels zonder fust	. . . .	$10\frac{1}{2}$ ℒ
——— Amsterdamsche proef	. . . .	$11\frac{1}{4}$ —

PRIJZEN DER EFFECTEN.

pCt.	*Amsterdam den 1 Augustus.*	
$2\frac{1}{2}$	Werklijke Schuld	$42\frac{3}{8}$ à 43
	Restanten van uitgestelde Schuld	$1\frac{5}{16}$ - $1\frac{3}{8}$
	Kansbiljetten	$f\ 24\frac{1}{4}$ - $24\frac{3}{4}$
5	Nieuwe Sijndicaat-Bons	88 - $88\frac{1}{2}$
$5\frac{1}{2}$	Amerika, bij Hope en Comp.	$94\frac{1}{2}$ - 95
5	Rusland	$81\frac{1}{2}$ - 82
5	Zweden	$30\frac{1}{2}$ - 31
4	Deensche Tollen	$64\frac{3}{4}$ - $65\frac{1}{4}$
5	Pruissen	-
$2\frac{1}{2}$	Weener Certificaten	$27\frac{1}{2}$ - $27\frac{3}{4}$
5	Certificaten Monte Napoleone	$51\frac{1}{2}$ - 52
-	Dito Napels	$56\frac{1}{2}$ - 57
$5\frac{1}{2}$	Nieuwe Spanjaarden	$32\frac{1}{4}$ - $32\frac{3}{4}$

WISSEL-COURS te *Rotterdam* den 1 Augustus:

Hamburg 2 maanden	. . . $35\frac{3}{4}$,	kort	36
Parys 2	——— $56\frac{3}{8}$,	———	$56\frac{7}{8}$
Bordeaux	. . . .	———	$56\frac{7}{8}$

Den 2 Augustus:
Londen 2 maanden 40 ß 2 ₰, kort 40 ß 4 ₰.

. BURGEMEESTEREN der Stad 's HERTOGENBOSCH brengen bij deze ter kennis van alle de daarbij belanghebbenden, dat de *Loting* voor de *Standplaatsen*, op de aanstaande KERMIS binnen dezelve Stad, welke op den vierden Zondag van de maand Augustus, zijnde den 25sten derzelve Maand, invalt, zal plaats hebben op Woensdag den 21 Augustus, des morgens ten elf uren, ten Stadhuize aldaar; zullende de Brieven dienaangaande, vragtvrij, moeten gezonden worden aan den Heer VAN ZUYLEN, *Commissaris van Politie dezer Stad*, aan wien men ook zal moeten doen blijken, dat men voorzien is van een behoorlijk *Patent*, en zulks ingevolge § 2 van artikel 37 van de ordonnantie op de Patenten; zullende die geenen, welke daar aan nalatig blijven, niet tot de Loting worden toegelaten.

Op gezegde Kermis zullen geene *Kwakzalvers*, *Planeetlezers* of *Horoscooptrekkers*, *Rijffelaars* of *Dobbelspelen* worden toegelaten, en zullen alle *Bedelaars* ten strengsten worden geweerd.

Burgemeesteren voornoemd.
A. G. VERHEYEN, *President*.
Ter ordonnantie van dezelve,
H. J. ACKERSDYCK.

's Hertogenbosch den 24 Julij 1816.

. M. DONDT, *Mr. Blikslager*, te Rotterdam, in het Hang, tusschen de Groote Markt en de Schrijnwerkerssteeg, zuidzijde, over de Yzerwinkel van den Heer *van Os*, blijft met het best succes maken en verkoopen verschillende soorten van TAFEL-, WINKEL- en NAGT-LAMPEN, KOETS-LANTAARNS en allerhand BLIKWERK, zoo voor cieraad als huislijk gebruik; hij heeft ook STOOF-MACHINES, gelijk die door vele Scheeps-Kapteinen gebruikt worden, om door middel van klare Genever de Spijs, in korten tijd, gereed te maken. — Onder de vele *Lampsoorten* is eene zeer nuttige, voordeelige en fraaije NAGT-LAMP, welke door de daarbij behoorende Pitten en weinig Olie, zonder stoom of reuk, een geheelen Nagt branden, en door welke men, des verkiezende, een Trekpot, Medicament of anderzins kan warm houden. Deze soort verschilt aanmerklijk in prijs, naar mate van deszelfs eenvoudigheid of cierlijkheid. — Zijne *Lampen* evenaren niet alleen alle buitenlandschen, maar zijn boven dezelven daarom verkiesbaar, dat hij, die eigenhandig gemaakt hebbende, voor derzelver deugdzaamheid kan waarborgen.

. Woensdag avond zijn vermist twee KINDEREN, beide *Jongens*, de eene elf en de ander twaalf jaren oud. De oudste was gekleed in een Bruine Broek en Buisje, en had Rijglaarsjes aan en een Groene Muts met pluis op het hoofd. De ander een Zwarte lange Linde Broek, een Blaauw Buisje, Klompen aan de voeten en heeft een Lidteeken op de linker Koon. Die van deze Kinderen iets mogt vernemen, wordt vriendelijk verzogt daarvan kennis te willen geven aan derzelver Ouders, in de Juffersstraat, in de Gang, naast de Zuider Kerk, te Rotterdam.

. Bij H. S. TELS, geauthoriseerd Splitter, Goud en Zilver Kasthouder, woonende in de Lampsteeg, No. 51, te Rotterdam, alwaar in de gepasseerde laatste Classe der 117de *Nederlandsche Lotery* gevallen is de hoogste Prijs, zijnde de *f* 100,000:-, alsmede de *f* 50,000:-, zijn nu voor de *Eerste Classe* der 118de *Nederlandsche Lotery*, dewelke op Maandag den 19 Augustus 1816 begint te trekken, nog HEELE en GEDEELTENS van LOTEN te bekomen, in *Huur* en *Koop*, Prijs Courant. — NB. Aan genoemd Kantoor wordt *Contra-Boek* gehouden en *gratis*, 's morgens van negen tot twaalf en 's namiddags van drie tot vier uren, nagezien.

. ST. ROBERT, *Professeur de Langue Française, contre qui on a méchamment inséré un article dans la Gazette de Jeudi premier Août, a l'honneur d'informer le public, que pour se conformer aux loix, il s'est présenté plusieurs fois devant le Comité de l'Instruction publique, et cela d'après son invitation par écrit, pour être examiné, et admis comme tel; et que le dit Comité s'est fait déclarer par un de ses membres un jour d'assemblée générale, incompétent pour l'examiner, sur quoi le Sieur* Robert *a demandé au dit membre l'autorisation de continuer son état, ce qui lui a été accordé.*

. De PANDEN, op den 31 Julij 1816, door den Notaris VAN ENSCHOT, als daartoe gecommitteerd, benevens het HUIS en ERVE, aan de Zuidzijde van de Hoogstraat, gecombineerd met den Notaris BORDEWYK, ten overstaan van den Heer Vrederegter van het derde Canton Rotterdam, in de Kamer der Notarissen binnen dezelve Stad, geveild, zullen op Donderdag den 8 Augustus 1816, des namiddags ten vier uren, ter plaatse voormeld, worden afgeslagen.

. ISAAC MARINUS JOSUÉ VALETON, openbaar Notaris te Rotterdam, als last hebbende van zijne Principalen, is van meening, op Donderdag den 8 Augustus 1816, des namiddags ten vier uren, in de Kamer der Notarissen te Rotterdam, publiek te veilen en aan den hoogstbiedenden of eerstmijnenden toe te wijzen:

(OM CONTANT GELD.)

Een hegt, sterk en welgebouwd HUIS, BOVENHUIS en ERVE, staande en gelegen aan de Oostzijde van de Lombertstraat, nabij de Meent te Rotterdam, Wijk H, No. 92 en 98, ten prothocolle geregistreerd op No. 2215, B.

Aangeslagen in de directe Belastingen, over den Jare 1816, tegens *f* 126:1:10, de verhooging er onder begrepen.

Die gading hebben om te koopen, kunnen op Donderdag den 8 Augustus 1816, des namiddags ten vier uren, in de Kamer der Notarissen te Rotterdam, aanhooren de Conditien en Voorwaarden lezen, en inmiddels nader informatie begeerende, adresseeren zich aan den voornoemden Notaris VALETON.

Kunnende hetzelve te veilene twee dagen voor en op den dag der veiling des morgens van tien tot twaalf uren en des namiddags van vier tot zes uren door de Gegadingdens worden bezigtigd, mits voorzien zijnde van een permissie biljet door den gemelden Notaris onderteekend.

. NICOLAAS KONING en PIETER HARTING, Makelaars te Rotterdam, als last hebbende van hunne Meesters, zullen, op authorisatie van de Regtbank van Koophandel, zitting houdende te Rotterdam, en na gedane aangifte, conform de wet, presenteren publijk te verkoopen: (*à contant*) Eene partij van 11 Vaten *Maryland* en 19 Vaten *Virginie* TABAK, bij het pond op rafactie, allen min of meer beschadigd; aangebragt van Liverpool met het Schip *Mary*, Kaptein *Rainer*, op Vrijdag den 9 Augustus 1816, des voormiddags ten half elf uren, in de Kamer der Notarissen op de Gelderschekaaij. De Monsters van de voorschreve *Tabak* zijn liggende onder de Huizinge van de Heeren *Collings* en *Mainey*, in de Boompjes, alwaar dezelven vóór en op den dag der Veiling door een ijder kunnen worden bezigtigd. Nader onderrigting bij bovengemelde Makelaars.

. PIETER JACOB CANTZLAAR, PIETER OVERGAAUW en JOSUA DE LA PORTE, Makelaars te Rotterdam, zijn van meening, op Woensdag den 4 September 1816, in *het Badhuis*, des morgens ten elf uren, te veilen en te verkoopen: circa 400 Vaten en Vatjes BLAAUWSEL, 13 Kisten *Bengaalsch* en 2 Ceroenen *Guatimalo* INDIGO, 400 Kistjes PIJP-ZWAVEL, 32 Balen SUMACQ, eene partij van circa 12000 pond WORTEL JAPANHOUT, 96 Deelen KAJATENHOUT en andere VERFWAREN, benevens eenige DROOGERIJEN, welke, zoo als ook derzelver leggplaatsen, in de Notitien zullen worden opgegeven. Nader onderrigting bij gemelde Makelaars.

. Terstond UIT DE HAND TE KOOP, een zeer net, sterk en welgeconserveerd Kinder KAPWAGENTJE, waarbij een sterke BOK, met deszelfs fraai TUIG, HOOFDSTEL, RUIF, en verder toebehooren: Nader informatien bij VAN WESTERKAPPEL en GROENENDYK, Boekverkoopers, bij het Stadhuis, te Rotterdam.

. Met permissie van *de Edele Groot-Achtbare Heeren Burgemeesters der stad Rotterdam*, geeft de Heer BLONDIN kennis aan het geëerd Publiek dezelve Stad, dat hij alhier met eene extra Groote Troup PAARDRYDERS en SPRINGERS gearriveerd is. Dezelve Troup is geprivilegeerd van *Zijne Majesteit den Koning van Pruissen*, en zal aanstaande Kermis de eer hebben zijne gaven aan het geëerd Publiek van Rotterdam te toonen; dezelve zal zich verder bekend maken, door de nadere annonce, die den voornoemden Heer doen zal. De Vertooning zal plaats hebben in de nieuwe ronde Tent, welke staan zal op de Nieuwemarkt.

. Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar BATAVIA, het Hollandsch gekoperd Brikschip *Dijkzigt*, Kaptein *Jan Lourens*.
Naar LISSABON, het Hollandsch Brikschip *Atalante*, Kaptein *Pieter Bezemer*.
Naar BORDEAUX, het Hollandsch Schip *de Vrouw Anna*, Kaptein *Cornelis Tekkes Alsider*, om den 10den Augustus te vertrekken, op verbeurte van de Vracht.
Naar NANTES, het Hollandsche Smakschip *Concordia*, Kaptein *Steffen Swart*.
Naar ROSCOFF en MORLAIX, het Hollandsch Bomschip *de Goede Hoop*, Kaptein *Fieltjes de Best*.
Naar HAVRE, het Hollandsch Schip *de Vrouw Anna Margaretha*, Kaptein *Diederich Coenraad Berckenkamp*.
Naar LIVERPOOL, (ook voor Genever,) het Engelsch Schip *Victory*, Kaptein *Thomas Nicholas*.
Naar LEITH, het Engelsch Brikschip *de Sarah*, Kaptein *Walter Duncan*, om den 10den Augustus te vertrekken, op verbeurte van de Vracht.
Naar NEWCASTLE, het Engelsch Schip *Lyra*, Kaptein *Charles Pollard*.
Naar BERGEN IN NOORWEGEN, het Zweedsche Schip *Ceres*, Kaptein *Sasvo J. Lootz*.
Naar GOTTENBURG, het Zweedsche Schip *die Eiche*, Kaptein *George Daniel Brandenburg*.
Naar KOPPENHAGEN, het Noordsche Schip *Familien*, Kaptein *Hans M. Hansen*.
Adres ten Kantore van KUYPER, VAN DAM en SMEER.

. Iemand inclinerende om zich in eene Branderij als COMPAGNON te associeeren, of wel dezelve te HUREN, adresseere zich ter nadere informatie aan het Loterijkantoor van J. DE VOS, agter de Groote Kerk, te Rotterdam.

. De ondergeteekende recommandeert zich bij Heeren *Kooplieden*, *Scheepmakers*, *Cargadoors* en *Kapteins*, tot het maken van KOPEREN SPYKERS, voor het koperen van Schepen, tot de civielste prijzen.
J. P. GEYRATH, in de Magere Varkensteeg, WIJKE, No. 6, te Rotterdam.

. Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar LEITH, het Engelsch Tonnage Brikschip *John and Mary*, Kaptein *John Smith*.
Naar HULL, het Hollandsch Schip *jonge Jan*, Kaptein *G. Krygsman*.
Naar NEWCASTLE, het Engelsch Schoenerschip *Brilliant*, Kaptein *John Embleton*.
Adres bij HEATON en BOUTMY.

Te ROTTERDAM liggen in Lading, om spoedig te vertrekken:
Naar ROUAAN, (ook voor Genever) het Schip *de jonge Cornelis*, Kaptein *Gt. de Jong*.
Naar ST. VALLERY-SUR-SOMME en HAVRE-DE-GRACE, het Schip *de Drie Gebroeders*, Kaptein *Arend Smit*.
Adres bij OOMS en DE GROOT, of den Bevrachtingmeester K. DE VOGEL.

. Te ROTTERDAM ligt in Lading: Naar LONDEN, het Engelsch Schip *the Jane*, Kaptein *David Davidson*.
Adres bij J. ANTHONY, Bevrachtingmeester; HUDIG, BLOKHUYZEN, en VAN DER EB, en KUYPER, VAN DAM en SMEER.

, Een of Twee GOUDSMITS-KNEGTS, hun werk goed verstaande, vast werk begerende, kunnen zich adresseren bij G. J. NIEUWSTROOM, op de Nieuwemarkt, Wijk I, No. 311 en 301, te Rotterdam.

, Bij toeval te *Huur*, een zeer goed HUIS, tegen November eerstkomende, staande digt bij de Beurs, voor de somma van *Vierhonderd Guldens*. Te bevragen bij den Boekverkooper F. W. KRIEGER, in de Hoofdsteeg, te Rotterdam.

, *J. H. de Witt, R. Hoyman, J. van Ouwerkerk de Vries, T. van Olivier, J. E. Lublink, F. der Kinderen, B. Oostrum de Waal, A. van der Sluys, H. Smit* en *J. Boelen*, Makelaars, zullen, ten overstaan van een daartoe bevoegd Beambte, op Maandag den 5 Augustus 1816, des avonds ten zes uren, te Amsterdam, in *het Nieuwezijds Heeren Logement*, op den Haarlemmerdijk, verkoopen: Een extraordinair welbezeild BARK- of PINKSCHIP, genaamd *APRIL*, gevoerd door Kaptein *J. E. Holtz*, is in het jaar 1810 nieuw uitgehaald, lang over Steven 137 voet; wijd 33 voet; 2 duim; hol, in het Ruim, 16 voet 7 duim; het Verdek hoog aan Boord 7 voet 2 duim, alles Amsterdamsche Maat; breeder bij den Inventaris omschreven: Nadere onderrigting te bekomen bij de voornoemde Makelaars.

, Binnen kort zal D. MOENS, *Konstschilder*, uitgeven en het Publiek aanbieden eene KUNSTPLAAT, *zijnde het uitmuntend gezigt van de Geldersche kaai, van het midden der Draaibrug af te zien*, zoo als het zich vertoont, geteekend door eerstgemelden, en gegraveerd door den Kunst-Graveur JOH. BEMME *Az.*

, Te ROTTERDAM ligt in Lading, aan de Beurt: Naar DUINKERKEN, het Bomschip *de Drie Gebroeders*, Kaptein *Arent Smit*, om ten spoedigsten te vertrekken; adres bij den Bevrachter WALOP en de Weduwe BEYERMAN, op de Noordblaak, Wijk B, N°. 18.

, SIMON ADRIANUS SCHOLTEN, openbaar Notaris te Delft, als hiertoe door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Rotterdam, gecommitteerd, is voornemens publiek, en ten overstaan van den Heer Vrederegter van het Canton Delft, No. 2., te verkoopen:

Een hecht en sterk HUIS, PAKHUIS en ERVE, zijnde eene ruime welaangelegde en florisante SMITSWINKEL, met een groote en vruchtbare TUIN daar agter, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Buiten-Watersloot der Stad Delft, in wijk 7, No. 248; mitsgaders een hegt en sterk HUIS en ERVE, staande naast het evengenoemde *Huis*, gedesigneerd wijk 7, No. 249.

Voorts nog 4 Morgen 512 Roeden Allerbest LAND, waarvan de eene helft is *Weiland*, en de andere helft *Teelland*, gelegen even buiten de Ketelpoort der Stad Delft voornoemd, onder de jurisdictie dier Stad; — en eindelijk eene partij mede allerbest TEELLAND, groot 3 Morgen, gelegen onder de Gemeente van het Wout, nabij de Alsonasche Laan, buiten de Schoolpoort van voorschreve Stad. Alles bij geaffigeerde Biljetten breeder omschreven.

Van al hetwelk de voorlopige toewijzing zal plaats hebben op Donderdag den 8 Augustus 1816, en de finale toewijzing zal geschieden op Donderdag den 15 Augustus daaraanvolgende, beide dagen des voormiddags ten elf uren, in de Herberg *de Zon*, te Delft.

Zijnde inmiddels de Conditien te vernemen, en Informatien te bekomen ten Kantoren van de Notarissen SIMON ADRIANUS SCHOLTEN bovengemeld, en JACOBUS VERNÉE, te Delft.

, KERKMEESTEREN der GEREFORMEERDE KERKEN te MAASSLUIS maken bij deze ten overvloede den belanghebbenden bekend, dat als nog door den Koster A. OVERMAN, gedurende de geheele maand Augustus, van des morgens van negen tot twaalf uren, zal worden gevaceerd tot den ontvang der Kosten, gevallen op de Verhooging der Graven, alsmede het Transporteren derzelve op Levende Lijven; zullende na opgemeld tijdstip met de niet betaalde of niet overgeboekte Graven worden gehandeld, zoo als in vorige Advertentien is aangekondigd.

, De Firma van ADVOCAAT en PIETERSEN met wederzijds genoegen op heden gedissolveerd zijnde, zoo worden alle de geenen, welke nog eenige pretentie ten lasten dezer Firma mogten hebben, verzogt, bij een van beide der ondergeteekendens, betaling te komen ontvangen; zullende wijders alle uitstaande pretensien worden geïnasseerd, en daar voor door hun beide worden gekwiteerd.

Amsterdam primo Augustus 1816. L. ADVOCAAT *Jr.*
J. PIETERSEN.

, De ondergeteekenden maken bekend, dat zij alhier hebben opgerigt eene FABRIEK van gesatineerde, gevernis louteerde en ordinaire BEHANGSEL-PAPIEREN. De wijze, waarop zij hunne *Fabriek* hebben ingerigt, en de middelen om door Mechanique Werktuigen het Papier ten spoedigsten gereed te maken, stellen hen in de gelegenheid om hetzelve, op eene voordeelige wijze, te kunnen leveren. — Zij recommanderen zich in ijders gunst.

Rotterdam den 1 Augustus 1816. KRIEGHOFF en COMP.

, De ondergeteekenden, hunnen Handel in STOKVISCH, OLIE en TRAAN, op heden overgedaan hebbende aan de Heeren KOOY en BEELAERTS alhier, worden de zaken, hunne Firma betreffende, door A. MAY VAN VOLLENHOVEN tot liquiditeit gebragt.

Rotterdam den 31 Julij 1816. VOGEL en MAY VAN VOLLENHOVEN.

, De ondergeteekenden, volgens bovenstaande Advertentie, den Handel van de Heeren VOGEL en MAY VAN VOLLENHOVEN, in STOKVISCH, OLIE en TRAAN, overgenomen en bij de hunnen gevoegd hebbende, bevelen zich bij voorduring in de toegenegenheid hunner begunstigers.

Rotterdam den 1 Augustus 1816. KOOY en BEELAERTS.

, Wij Ondergeteekenden maken aan alle Heeren Kooplieden bekend, dat onze nu onlangs gestigte GLAS FABRIEK eene maand na dato dezes zal beginnen te werken, alzoo bevelen wij ons in ieders gunst en recommandatie, en beloven prompte en civiele bediening. Nader kan men zich voor Amsterdam vervoegen bij den Heer F. C. GRYNS, in de Hartestraat, N°. 3, aldaar.

Leerdam den 29 Julij 1816. C. G. GRYNS en P. PELGRIM.

, BOUILLON-KOEKJES

worden met de hoogstmogelijke reinheid en voorzorg gemaakt en verkogt, bij RENAUD, op den Cool-Cingel, N°. 63 en 43, Wijk S, bij de Binnenwegschepoort, te Rotterdam. — Zijne Vrouw wascht en strijkt alle soorten van fijn LINNENGOED, als: Japonnen, Vrouwe Halsdoeken en Hembdjes. Mans Hembden, Zijde Kousen, en alles wat verder daartoe behoord, worden door haar geplooid en opgemaakt, geheel en al op de Brusselsche wijze.

, JACOBUS DE KONING, openbaar Notaris, residerende te Dordrecht, is voornemens, als daartoe bij de Regtbank van Eerste Instantie, zitting houdende te Dordrecht, gecommitteerd, ten overstaan van den Heer Vrederegter van Dordrecht, Canton N°. 1, in het openbaar bij afslag te verkoopen:

N°. 1. De AMBACHTS-HEERLIJKHEID *RIJSOORT*, gelegen in den Zwijndrechtschen Waard, langs de Waal, met de nominatie van de Kerk altaar, mitsgaders een zestiende deel van de Noorden of Aanwasch van Zwijndrecht, de Visscherij in de Waal van Zwijndrecht nevens den voorschreven Ambachte ter halver diepte, en voorts met alle verdere Regten en Præeminentien van dien.

Omtrent 3 Morgen 200 Roeden BOUWLAND, belast met Tiendregt (bevorens groot 4 Morgen Tiendvrij) gelegen in het Ambacht van Rijsoort.

2. Een extra ordinair groot, hegt, sterk en welgelegen HUIS en ERF, voorzien van allerlei Gemakken, zeer ruime Vertrekken en een zeer grooten Koepel, hebbende een alleraangenaamst Land- en Watergezigt; voorts een zeer net Tuintje agter voornoemd Huis, staande en gelegen te Rijsoort, geteekend No. 8.

Een zeer groote, hegte, sterke en welgelegene LOOTS of STALLING en ERF, staande en gelegen tegen over voormeld Huis.

De BRUG te Rijsoort, liggende over de Binnen-Rivier de Waal, met deszelfs geoctroijeerden Tol, Regten en Geregtigheden.

Een groot en zeer net en binnen weinige jaren geheel nieuw aangelegden BOOMGAARD en TUIN, te samen groot omtrent 500 Roeden, beplant met de exquiste Vruchtboomen, gelegen naast het Kerkhof van Rijsoort, en zulks met de hooge opgaande Essebomen, staande aan de Waalzijde, van de Schutkooi tot na te melden Erfpachten, benevens de hooge opgaande Ypenboomen, staande aan de andere zijde zoo ver de Boomgaard en Tuin is strekkende.

Een Reep of Strook GRIEND, gelegen in de Waal, naast de Straat van Rijsoort; mitsgaders een AVELING, gelegen in de Waal, langs den Schalkendijk.

3. Alle de RAAP-, LAMMER-, WINTER-GARST, KOORN- en VLAS-TIENDEN, van alle de Landerijen, onder het Hoofd-Ambacht van Rijsoort; alsmede van de NES, gelegen in de Waal, onder Rijsoort.

4. Eenige ERFPACHTEN onder Rijsoort en Ridderkerk, met de hooge opgaande Ypen en Essen Boomen, aan wederzijde van den weg voor dezelve staande.

5. Zes Morgen hoog, schoon en welgelegen BOUWLAND, gelegen onder Rijsoort, en zulks met de hooge opgaande Essen Boomen op den Weg en de Steeg voor en nevens hetzelve Land staande.

Alles nader bij aangeslagen Biljetten aangewezen.

Ten dage der verkooping zullen dezelve Perceelen eerst ieder afzonderlijk, vervolgens No. 1, 2, 3 en 4 te samen en eindelijk alle gecombineerd worden afgeslagen.

De afslag zal plaats hebben op Dingsdag den 6 Augustus 1816, des namiddags ten drie uren, ten huize van den Kastelein *Nouwen*, te Rijsoort.

Nader onderrigting te bekomen bij voornoemden Notaris DE KONING, in de Voorstraat, te Dordrecht, D, 344, alwaar de Conditien van verkoop inmiddels ter lezing liggen.

, De Notaris VAN DER GEER, residerende te Oud-Beijerland, is voornemens, in het openbaar, ten overstaan van den Heer Vrederegter van het canton Oud-Beijerland, op den 9 Augustus 1816, des morgens ten tien uren, ten Huize van den Kastelein *Dirk van Kraaijeren*, te Koorndijk, bij afslag, te verkoopen:

1°. De AMBACHTS-HEERLYKHEID van *GOUDSWAARD*, (gezegd *Koorndijk*) met alle deszelfs Ap- en Dependentien.

Gemeente KOORNDYK.

2°. Een kapitaal, hecht, sterk HUIS, KOETSHUIS, PAARDENSTAL, TUIN en SCHUITHUISJE.

3°. Eene kapitale BOUW-WONING, BOUW- en WEILANDEN, mitsgaders DYK, GORSEN en AANWASSEN, te famen groot 241 Morgen 33 Roeden, Rhijnlandsche maat, genaamd de Leenheeren-Polder, waarvan de Binnenlanden groot zijn 137 Morgen 55 Roeden, en de Buitendijk, met de Gorsen en Aanwassen, 103 Morgen 578 Roeden.

4°. Agt Morgen 61 Roeden DYK-ETTING, genaamd den West- of Hollaertsdijk.

5°. Eene kapitale BOUW-WONING, met diverse partijen BOUW- en WEILANDEN, te famen bevattende 85 Morgen 383 Roeden, Putsche maat.

6°. Een Blok KOORN-TIENDEN, genaamd de Leentienden, de laatste 10 Jaren, door elkander gerekend, 's Jaars zuiver opgebragt hebbende *f* 81:9:-.

Gemeente SPYKENIS.

7°. Drie Bloken KOORN- en VLAS-TIENDEN, in de 10 laatste Jaren, door elkander gerekend, 's Jaars opgebragt hebbende *f* 354:-:-, vrij geld.

Gemeente ZUIDLAND.

8°. Eene kapitale BOUW-WONING, mitsgaders WERF, WEI- en BOUWLANDEN, te famen groot 65 Morgen, Putsche maat, staande en gelegen in de Polder Nieuw Zuidoort, met de helft in den Zeedijk, om gemelden Polder gelegen; en de helft in de daarom liggende Gorsen.

9°. Vier Morgen 100 Roeden BOUW- en WEILAND, in de Polders Zuidland en Velgersdijk.

Alles breeder bij Biljetten omschreven. Nader onderrigting begerende, adressere men zich aan voormelden Notaris VAN DER GEER, de Heeren LODEWYK VAN DRIEL te Koorndijk en GERARDUS VAN HATTEM te Sliedrecht, alsmede bij den Notaris LOS te Nieuw-Beijerland, bij wien de Conditien tegen betaling van twaalf stuivers te bekomen zijn.

, ADRIAAN DOUBLET en ISAAC MOSES FLES, Makelaars, zullen op Woensdag den 14 Augustus 1816, des voormiddags ten tien uren precies, te Amsterdam, in de Nes, in *de Brakke Grond*, verkoopen: Eene Partij CATOENE LYWATEN en MANUFACTUREN, waarvan de Notitie in tijds te bekomen, en de Goederen daags voor den verkoopdag te zien zijn.

, Men is van meening, ten overstaan van den Notaris THEODORUS WELBORN SCHEPMAN, op Maandag den 19 Augustus 1816, des namiddags ten vijf uren, ter Kamer der Notarissen, in den Nieuwen Doele, in 's Gravenhage, publiek te veilen en op Maandag den 26 derzelver Maand, des avonds ten zeven uren, aldaar finaal te verkoopen:

No. 1. Een kapitaal hegt, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, in zich bevattende vijf Boven- en vijf Benedenkamers, meest alle behangen, geplafonneerd en van Schoorsteenen voorzien, groote Zolders, Provisiekamers, Kelder, ruime Keuken met veel gemakken, Binnenplaats en het geen verder tot eene aangename en fatsoenlijke Woning vereischt wordt; mitsgaders STALLINGE en fraaije TUIN, beplant met exquise Vrugtboomen, daar agter een groote steene Koepel, hebbende een alleraangenaamst en uitgestrekt gezigt, uitkomende met een uitgang aan de Rijswijksche Straatweg, en zijnde agter het voorschreve Huis en Erve gelegen een welaangelegde LOOIJERY, met als deszelfs Pakhuizen en Werkplaatsen, groote Droogerij, met Run-, Laf-, Kalk- en Haairkuipen, te famen dertig; en een Waterput, welke zijn uit- en inwatering heeft in de Bierkade; hebbende het voorschreve Perceel een vrije poort of uitgang voor aan hetzelve; alles staande en gelegen aan de Zuidzijde van de Bierkade, in 's Gravenhage voornoemt, wijk N, n°. 227, Verponding n°. 218. Zijnde in de Grondlasten over den jare 1816 aangeslagen tot *f* 79:1:8-, en in Deuren- en Vengstergeld *f* 23:4:2-.

No. 2. Een hegt, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de Zuidzijde van de Bierkade, naast het voorgaande, alhier in 's Gravenhage, wijk N, n°. 226, Verponding n°. 217. Zijnde in de Grondlasten over dezen jare 1816 aangeslagen tot *f* 26:7:2-, en in Deuren en Vengstergeld *f* 7:9:14-. Zijnde het voornoemde Huis zeer geschikt tot een *Winkelhuis*, en zijnde verhuurd tot primo Meij 1817, voor *f* 140:- 's jaars.

No. 3. Een hegt, sterk weldoortimmerd HUIS, bevattende in zich drie Boven- en drie Benedenkamers, alle behangen en meest alle van Schoorsteenen voorzien, groote Zolder, Keuken en Kelders en ruime Plaats; mitsgaders groote TUIN, voorzien van verscheide Vruchtboomen, staande en gelegen aan de Noordzijde van den Denneweg alhier, wijk H, n°. 148, Verponding n°. 156, in 's Gravenhage voornoemt. Zijnde in de Grondlasten over dezen jare 1816 aangeslagen ter somma van *f* 72:4:2-, en in Deuren- en Vengstergeld *f* 17:4:14-. Zijnde het voorschreve Perceel verhuurd tot primo Meij 1817, voor *f* 400- 's jaars. Nader onderrigting te bekomen ten Kantore van den voornoemde Notaris T. WELBORN SCHEPMAN, wonende in de Raamstraat, in 's Gravenhage voornoemt, alwaar de Conditien en Voorwaarden, mitsgaders de Bewijzen van Eigendom, agt dagen voor de veiling zullen te zien en te lezen zijn.

TE *ROTTERDAM* BIJ BENJAMIN ARRENBERG.

BYVOEGSEL,
BEHOORENDE TOT DE

ROTTERDAMSCHE COURANT

van Saturdag den 3 Augustus 1816.

Dit Bijvoegsel wordt bij de Saturdagsche Courant gratis *uitgegeven.*

'sGRAVENHAGE den 1 Augustus.

Aanspraak van den Commissaris-Generaal, provisioneel belast met de zaken der Hervormde Kerk enz., bij het sluiten der Vergadering van het *Algemeen Sijnode*, op den 30sten Julij 1816.

Hoog-Eerwaarde, Hooggeleerde Heeren!

Groot zijn de verwagtingen; deze waren mijne woorden bij de opening Uwer aanzienlijke Vergadering: „ groot zijn „ de verwagtingen, maar gegrond is ook het vooruitzigt op „ derzelver vervulling, want het *is aan U* dat dit gewigtig „ werk is opgedragen, *aan U* die daar voor zoo geheel „ berekend zijn."

Thans, bij het plegtig sluiten uwer werkzaamheden, thans mag ik met volle ruimte verklaren: „ *Gij hebt* werkelijk „ bewezen voor uwe belangrijke taak geheel berekend te „ zijn, *gij hebt* aan de verwagtingen der Hervormde Kerk „ volkomen voldaan."

Wijze en doelmatige verordeningen zijn door U beraamd, welke de vervulling verzekeren der groote en goede oogmerken, bij de nieuwe kerkelijke organisatie door onzen Koning bedoeld.

Het eerste werk uwer Hoog-Eerwaarde vergadering is geweest, de vervaardiging van *een Reglement op het Examen*, waardoor aan de Hervormde Kerk het bezit is verzekerd van kundige en bekwame Leeraars, en de toegang gesloten voor de zoodanigen, die zonder de noodzakelijke voorbereiding zich de heilige bediening zouden durven aanmatigen.

De door u vastgestelde bepalingen schenken der Hervormde Kerk den besten waarborg, en zullen door elk vriend van Godsdienst en deugd worden toegejuicht.

Van waardige leeraars kan men de vorming verwachten van waardige leden der Christelijke Kerk; de voorschriften van het door u ontworpen *Reglement op het Godsdienstig Onderwijs* verzekeren nader de bereiking van dat groote doel, vooral ook door de zorge daarbij gedragen voor de ondergeschikte onderwijzers.

In uwen arbeid met standvastigen ijver voortgaande, heb gij Reglementen vastgesteld op het *kerkelijk opzigt en tucht, de kerkvisitatien, de classikale kosten, de vacaturen, het beroep en ontslag der Predikanten*, eigenaardig geschikt, om eene gelukkige ontwikkeling te waarborgen der beginsels van het nieuwe kerkelijk bestuur, om orde en eendragt te handhaven en christelijke zeden te bevorderen.

Voorzigtigheid met ijver parende, hebt gij, Mijne Heeren! uw taak voltooid, voor zoo verre het raadzaam en uitvoerlijk was; er waren onderwerpen, omtrent welke eene meerdere kennis van zaken en omstandigheden gevorderd werd, om deswege goede en vaste verordeningen te kunnen bepalen. Ik tel daaronder vooral *de inrigting der Kerkenraden* en schikkingen omtrent *den openbaren Eerdienst*. Wijslijk is door u Hoog-Eerwaarden geoordeeld, dat het beter ware *geene* dan *geheel gebrekkige* Reglementen te ontwerpen, en dat deze pligt vorderde u te bepalen, tot het voorbereiden van den weg voor volgende Sijnodale vergaderingen.

Zulke belangrijke verrigtingen moeten deze Kerk-Vergadering voor altijd gedenkwaardig maken in de kerkelijke jaarboeken.

Maar nog gedenkwaardiger wordt zij door den beminnelijken geest van orde, vrede en eensgezindheid, welke dezelve bij voortduring heeft gekenmerkt. Ja, Mijne Heeren! ik reken het mij tot eenen hoogst aangenamen pligt openlijk te verklaren, dat uwe vergadering daardoor een voorbeeld heeft gegeven, zoo zeldzaam in de kerkelijke geschiedenis, als navolgenswaardig voor uwe opvolgers. Met edele vrijmoedigheid, gaf elk uwer leden zijne gedachten te kennen; maar met vriendelijke toegevenheid, hoorde hij ook de gedachten van anderen; en bij verschil van gevoelens, was het nooit moeijelijk den weg tot overeenstemming te vinden; dezen weg te zoeken, was zelfs nooit noodig in zaken van gewigt; daarin was onder u geen verschil van gevoelen.

Nog herinner ik mij met eene aangename aandoening het oogenblik, toen, bij gelegenheid der raadpleging over het *Reglement op het examen*, alle de leden der Sijnodale vergadering, als door dezelfde geestdrift bezield, derzelver hartelijke overeenstemming met de leer der Hervormde Kerk openlijk aan den dag lagen, en zelfs alle de bewoordingen der verklaring, aan toekomstige leeraars voorgeschreven, met volle eenparigheid werden bestemd.

Door een zoo waarlijk christelijken geest geleid; door den achtingwaardigen grijsaard, die met beraden oordeel en innemende goedheid, den gewigtigen post van uwen Voorzitter vervulde, wijsselijk bestuurd; door drie voortreffelijke mannen, sieraden der Nederlandsche Hoogescholen, voorgelicht, voltooide gij uwe grootsche taak.

Beschouwde ik bevorens de mij opgedragen betrekking, om uit 's Konings naam uwe vergadering bij te wonen, als edel en vereerend, thans verheug ik mij, dat de herinnering daaraan mij steeds het zuiverst genoegen zal schenken; want ik was getuige, hoe volkomen door u aan uwe verhevene roeping werd beantwoord.

Behoef ik het u wel te verzekeren, Hoog-Eerwaarde Heeren, dat ik onzen geëerbiedigden Koning reeds aanvankelijk het gunstigst berigt ten dezen heb medegedeeld.

Ik kan u van Hoogstdeszelfs tevredenheid geen duidelijker bewijs geven, dan dat Zijne Majesteit de vier reglementen op het *examen*, op het *godsdienstig onderwijs*, op de *kerkvisitatien* en op *de vacaturen*, de *beroepingen* en het *ontslag der Predikanten*, door mij uit uwen naam Hoogstdenzelven aangeboden, reeds op heden met zijne goedkeuring bekragtigd heeft.

De overweging der twee overigen zal onverwijld plaats hebben.

Zoo zult gij, Hoog-Eerwaarde Heeren! de vruchten zien van uwen gewigtigen arbeid, en, in uwe woningen terug gekeerd, de aangename voldoening genieten, aan het wel volbrengen der edelste pligten verknocht.

Wat *mij* betreft, met genoegen zal ik mij steeds uwer herinneren, en elke gelegenheid zal mij welkom zijn, waarin ik u bewijzen kan geven van mijne belangstelling en hoogachting.

Dat alle Leeraars en Leden der Hervormde Kerk uw werk naar waarde mogen schatten; dat de Alzegenaar hetzelve met zijne hooge goedkeuring bekroone, en dat gij allen, voorspoedig in alle uwe betrekkingen, nog lang de gelukkige getuigen moogt zijn van deszelfs heilzame gevolgen.

Deze zijn de hartelijke wenschen, waarmede ik de plegtige vergadering besluite van het *Algemeen Sijnode der Hervormde Kerk in het Koningrijk der Nederlanden.*

Voor overeenkomstig afschrift,
De Secretaris en Adviseur bij het Departement voor de zaken der Hervormde Kerk enz,
JANSSEN.

Wij WILLEM, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Gehoord de voordragt van onzen Staatsraad, Directeur-Generaal der Indirecte Belastingen, van den 8sten dezer maand, n°. 7;

Gelet op ons besluit van den 23sten Maart laatstleden, n°. 81, waarbij bepalingen werden vastgesteld omtrent de voldoening, over de zes eerste maanden dezes jaars, zoo van het last- en water-plaisiergeld, als van de geslotene accoorden voor de waag en rondemaat, mitsgaders der verantwoording van het passagegeld, respectivelijk in de Noordelijke provincien van ons Rijk geheven wordende;

En in aanmerking nemende, dat, door het uitstellen van de introductie van het nieuw sijstema van indirecte belastingen, volgens de wet van den 24sten Junij laatstleden, het nemen van nieuwe maatregelen ten dezen noodzakelijk zijn geworden;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De contribuabelen in het Binnenlandsch last-, water-, plaisier- en passagegeld, over den jare 1816, zullen gehouden zijn, om, over de maanden Julij, Augustus en September, de gezegde belasting, voor den afloop van de maand September eerstkomende, te voldoen ten bedrage van een vierde gedeelte van hetgeen zij over het geheele jaar, volgens de bestaande wet, zouden verschuldigd zijn.

2. De fabriekanten, winkeliers en anderen, welke over de middelen van de waag en rondemaat, over 1816, hebben geaccordeerd, gelijk mede de schippers en veerlieden, welke wegens het passagegeld accoord hebben aangegaan, zullen, over de maanden Julij, Augustus en September, gehouden zijn een vierde van het montant van die accoorden te voldoen, en zulks, wegens de middelen van de waag en rondemaat, vóór den afloop van de maand September eerstkomende, en, wegens het passagiegeld, maandelijks, gelijk te dien aanzien gebruikelijk is.

3. Onze Staatsraad, Directeur-Generaal der Indirecte Belastingen, wordt belast met de executie van dit besluit, hetwelk in de Staats-Courant zal worden geïnsereerd.

Gegeven in 's Gravenhage den 15den Julij des jaars 1816, het derde onzer regering.

(*geteekend*) WILLEM.
Van wege den Koning,
(*geteekend*) J. G. DE MEIJ VAN STREEFKERK.

De Minister van Financien, uit krachte van de autorisatie op hem verstrekt, bij besluit van Zijne Majesteit den Koning, van den 18 dezer, n°. 56, brengt, bij deze, ter kennisse van alle daarbij belanghebbenden, dat bij het Grootboek der Nationale Schuld, te Amsterdam, in het afgeven der certificaten voor de renten van de Nationale werkelijke rentegevende Schuld, over het halfjaar, verschenen den eersten Julij 1816, naar aanleiding der plaats gehad hebbende loting, zal worden geobserveerd de navolgende orde:

Dagen der uitgifte van de Certificaten.	Inschrijvingen op eigen naam of in qualiteit.	Inschrijving op naam van de diverse administratie-kantoren.
Van 5 tot 9 August. 1816	De letters Q. K. M.	
— 12 tot 16 —	— A. R.	
— 19 tot 23 —	— S.	eerste 1 derde
— 26 tot 30 —	— G. E.	
— 2 tot 6 Septemb.	— U. T. F.	
— 9 tot 13 —	— W.	
— 16 tot 20 —	— B.	
— 23 tot 27 —	— P. N.	twee 1 derde
— 30 Sept. tot 4 Oct.	— V. Y.	
— 7 tot 11 —	— D. Z.	
— 14 tot 18 —	— C. O.	
— 21 tot 25 —	— H.	laatste 1 derde
— 28 Oct. tot 1 Nov.	— J. L. X.	

En zullen de gezegde Rente-Certificaten, op den gebruikelijken voet, telken veertien dagen na den datum van derzelver uitgifte, worden betaald en ingetrokken, ten Kantore van den betaalmeester der Nationale Schuld.

's Gravenhage den 20 July 1816.
De Minister van Financien,
SIX VAN OTERLEEK.

Te beginnen met Maandag den 5den Augustus aanstaande, zullen, ten Kantore van den Betaalmeester der Nationale Schuld, te Amsterdam, worden betaald en ingetrokken de Certificaten, welke, ingevolge artikel 16 van Zijner Majesteits besluit, van den 22sten Februarij jongstleden, voor de renten der Austro-Belgische schuld, over de maanden November en December 1815, zijn uitgegeven, door de Commissie, belast met de werkzaamheden, voortvloeijende uit de wet van den 14den Meij 1814.

's Gravenhage den 13 Julij 1816.
De Minister van Financien,
SIX VAN OTERLEEK.

De Ontvanger-Generaal van de Provincie Zuid-Holland brengt, hier mede, ter kennisse van de Houders der Duplicaat-Borderellen van door hem overgenomen Recepissen, gesproten uit de Oorlogsbelasting van 1815, genoteerd tot No. 41, dat, na Maandag aanstaande, dagelijks, ten zijnen kantore, zal worden gevaceerd tot het afgeven der Schuldbekentenissen van het Sijndicaat der Nederlanden, gecreëerd volgens de wet van 11 November 1815, tegen quitantie van gemelde Houders, te stellen op het mandaat, bij voorsz. Ontvanger-Generaal berustende.

's Gravenhage den 31 Julij 1816.
De Ontvanger-Generaal voorn.,
W. H. DREUX.

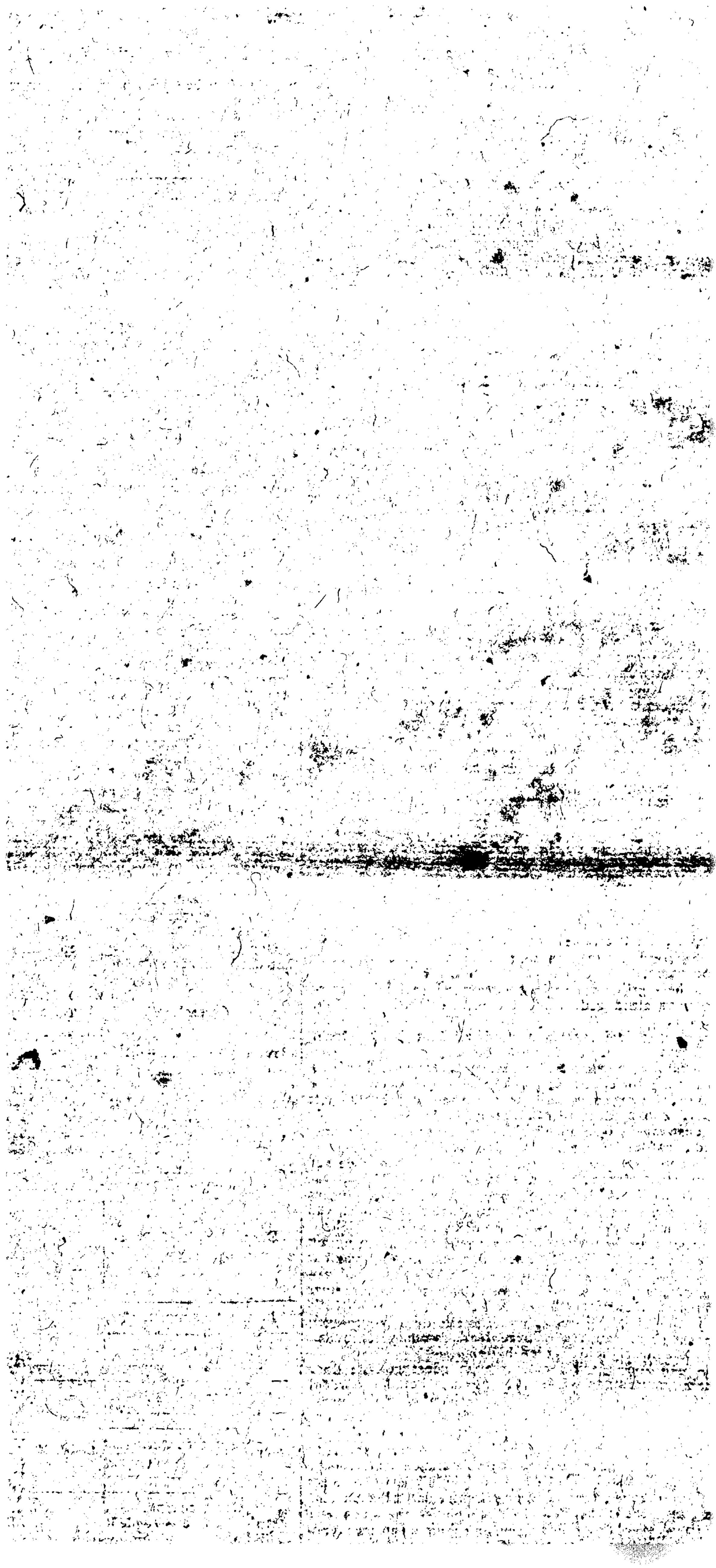
Van Maandag den 12 tot en met Vrijdag den 16 Augustus aanstaande, zal, bij het Grootboek der Nationale Schuld, te Amsterdam, worden gevaceerd, tot afgifte der Certificaten, voor de Renten, over het half jaar, verschenen 1 Julij 1816, verschuldigd op de Inschrijvingen, staande in het Grootboek der Nationale werkelijke rentegevende Schuld, op de letters A en R.

's Gravenhage den 31 Julij 1816.
De Minister van Financien,
SIX VAN OTERLEEK.

Van Maandag den 5den tot en met Vrijdag den 9 Augustus aanstaande, zal, bij het Grootboek der nationale Schuld, te Amsterdam, worden gevaceerd tot afgifte der Certificaten voor de Renten, over het half jaar, verschenen den 1sten Julij 1816, van de inschrijvingen, staande in het Grootboek der nationale werkelijke rentegevende Schuld, op de letters Q, K en M.

's Gravenhage den 26 Julij 1816.
De Minister van Financien,
SIX VAN OTERLEEK.

TE ROTTERDAM BIJ BENJAMIN ARRENBERG.

B IJ V O E G S E L,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van Dingsdag den 3 September 1816.

Dit Bijvoegſel wordt bij de Dingsdagſche Courant gratis *uitgegeven.*

's GRAVENHAGE den 1 September.

CONSIDERATIEN *van den Staatsraad, Directeur-Generaal der Indirecte Belastingen, op de algemeene bedenkingen van verſcheiden ſectien der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, betrekkelijk tot het nieuw ſystema van Indirecte Belastingen, den 6 Junij de Kamer aangeboden.*

Vermits ijder ſystema van indirecte belastingen, behalve den last der betaling, welke van de ingezetenen moet worden gevorderd, bovendien met formaliteiten moet gepaard gaan, om het verſchuldigde te bepalen, de invordering te verzekeren, de ſluikerijen te weren, en de willekeurige vorderingen tegen te gaan, welke van de zijde der amptenaren onvermijdelijk zijn zouden, bijaldien hun geene vaste regelen waren voorgeſchreven, is het natuurlijk, dat het arresteren van de daartoe betrekkelijke verördeningen aan vele bedenkingen moet onderhevig zijn.

Deze bedenkingen moeten vermeerderen, naar mate, dat een ſystema nieuw is, en dat men dus bepalingen vindt, aan welke men bevorens is ongewoon geweest.

Het is eindelijk onbetwistbaar zeker, dat de man, welke met de bijzonderheden der adminiſtratie niet belast is, op het zien der voorgedragen precautien, in den eerſten opſlag, door den omſlag derzelve kan worden getroffen, om dat de kennis, die men heeft aan de onvermoeide pogingen der ſluikers, alleen het ongenoegzame kan doen zien van meer eenvoudige maatregelen, welke oppervlakkig voldoende voorkomen, terwijl de belanghebbenden bovendien genoopt worden, de zwarigheden, welke zij vermeenen in de wet te zien, overdreven voor te dragen, waardoor de ſchroomvalligheid, tot het aannemen der voorgeſtelde maatregelen, nog vermeerderen moet.

Het was dan ook te verwachten, dat het ingediend ſtelſel tot meenigvuldige aanmerkingen zoude aanleiding geven; doch ik durf mij vleijen, dat vele derzelve, bij eene nadere en aandachtige overweging, zullen wegvallen, na dat ik in de gelegenheid zal zijn geſteld geweest, *eensdeels*, om dezelve toe te lichten, en *anderdeels*, om van het nuttige, hetwelk zij bevatten, het noodige gebruik te maken, en te doen zien, aan welke bedenkingen ijder ander ſystema zoude onderworpen zijn.

Ik durf mij te meer met dezen uitſlag vleijen, om dat de wil der vergadering niet twijſſelachtig is op de twee volgende punten:

„ Er moeten algemeen Indirecte Belastingen zijn.

„ Derzelver opbrengst op *f* 18,000.000 is niet overdreven."

Ik zal, in de *eerſte plaats*, de hoofdbedenkingen tegen de voorgedragene wijze van heffing opnemen, en doen zien, welke de voordeelen zijn, die met dezelve gepaard blijven en deze adſtruëren, door, in de *tweede plaats*, de heffing bij de ſource te vergelijken, met de heffing bij de tweede hand, tot grondſlag nemende, dat geene, hetwelk thans in de Noordelijke provincien plaats heeft. Hierop zal ik, *ten derden*, eenige aanmerkingen laten volgen, omtrent de voorwerpen van belasting, welke door eenige der ſectien zijn aan de hand gegeven, terwijl ik mij, bij deze geheele behandeling, tot hoofdtrekken zal bepalen, en de bijzondere aanmerkingen in margine der voorgedragene wetten zal opnemen en behandelen, als waarbij tevens zal blijken, dat derzelver getal zeer veel vermindert, zoo door gebruik maken van waarlijk nuttige aanmerkingen, als door eene gepaste toegevenheid, omtrent de bedenkingen, welke het ſystema niet attakkeeren, en omtrent punten, die, op meer dan eene wijze, even goed kunnen worden behandeld; terwijl ik eindelijk, in de *vierde plaats*, de door Zijne Majeſteit bewilligde veranderingen kortelijk zal te ſamen trekken, om daaruit te doen zien, dat aan de meest belangrijke aanmerkingen op den voet en wijze van perceptie, zoo veel is te gemoet gekomen, als het belang van den Staat toeliet.

I. Het ſystema, om de belasting bij de ſource te heffen (het zij mij vergund dit, hoe zeer bevorens gezegd, tot beter verſtand van de volgende aanmerkingen te herhalen); dit ſystema, zeg ik, berust op de drie volgende principes:

Ten aanzien der binnen 's lands gefabriceerde objecten, een naauwkeurig toeverzigt op de fabricatie, ten einde zich te verzekeren, dat al het gefabriceerde aan de belasting worde onderworpen.

Ten aanzien van de middelen, op den invoer geheven, de zorg, dat geen impost ſubjecte ſpecien, buiten kennis der adminiſtratie, worden ingevoerd, en dat dezelve niet worden opgeſlagen, zonder dat iemand voor den impost zij gedebiteerd.

Met betrekking tot beide, de zorg, dat hetgeene voor negotie uitgeſlagen wordt, voor zoo veel men afſchrijving geeft, werkelijk den lande worde uitgevoerd, en dat, op eene bepaalde ſtrook, langs de grenzen, een behoorlijk toeverzigt worde uitgeoeffend op allen verboden in- en uitvoer.

Onder beneficie van deze bepalingen, heeft niemand in de geheele uitgeſtrektheid van het Rijk, en met uitzondering van de gereſerveerde ſtrook, langs de grenzen, iets met de adminiſtratie der Indirecte Belastingen te doen, en dus is elk en een iegelijk, behalven de fabrijkanten, de handelaars in impost ſubjecte ſpecien, welke de belasting nog niet hebben voldaan, en de ingezetenen van het territoir, langs de grenzen, van het in acht nemen van alle formaliteiten volſtrekt bevrijd, en dus is, voor al de overige ingezetenen, het ſystema der heffing bij de ſource, buiten eenige bedenking, verkieslijk boven iedere andere wijze van heffing, hoedanig ook gemodificeerd.

Dit alles wordt dan ook erkend, doch men vermeent, dat de zwarigheden, welke de voorgedragen wetten voor hun bevatten, die meer onmiddelijk aan dezelve zijn onderworpen, zoo groot kunnen zijn, dat het voordeel daardoor geheel worde opgewogen en vernietigd, en dit moet dan ook, ten aanzien van de daarbij geconcerneerde ingezetenen, worden onderzogt.

A. Fabrykanten en Trafykanten.

Eerſte bedenking.

„ Deze moeten, zoo dikwijls zij werken willen, daarvan aangifte doen; „ hunne fabrijken en trafijken zijn altijd onderhevig aan de viſitatie der geëmploijeerden; wanneer zij werken, kunnen zij ook bij nachte worden onderzocht; hunne fabrijkatie zelve is aan zekere regelen gebonden."

Al het ter nedergeſtelde is waar, doch men ontkent, dat daar in een wezenlijke grond van bezwaar gelegen zoude zijn, immers dat hetzelve zich niet in ieder ander ſystema zoude reproduceren.

Het doen van verklaring, hetgeen, bij ſommige Fabrijken, ſlechts eens in de maand of om de 14 dagen, en, bij anderen, niet dan bij iedere fabrijkatie en dus enkele reizen in het jaar, en bij de brouwers, op zijn ergst genomen, om de 2 a 3 dagen gebeurd, is ongetwijfeld een last, doch deze is althans niet grooter, dan wanneer bij iederen uitſlag moet worden verimpost en een biljet gehaald.

De toegang, welke aan de geëmploijeerden in de fabrijken moet worden gegeven, heeft bij ieder ander ſystema eveneens plaatst; zoo lang de belasting op bieren en azijnen in de Noordelijke provincien beſtond, konden de commiesſen ongehinderd in de brouwerijen komen; dit kunnen zij nogthans in de branderijen, zoutkeeten en zeepziederijen, en dus is, van deze zijde, niets nieuws of ongewoons in het voorgedragen ſystema.

De viſitatie bij nacht kan zonder legale adſiſtentie geene plaats hebben, dan in fabrijken, in welke, volgens declaratie der fabrijkanten zelve, wordt gewerkt, en waar dus iemand bij de hand is, die de geëmploijeerden kan vergezeilen, en dus is ook dit geen wezenlijk bezwaar.

De bemerking, omtrent de inrigting der fabrijkatie is eene belemmering inhærent aan het ſystema van belasting bij de ſource, doch het gewigt derzelve hangt geheel van de vraag af, of de gemaakte bepalingen doelmatig en naar den aard der fabrijkatie ingerigt zijn? ten dezen heb ik niets verzuimd, om de noodige inlichting te bekomen; op dit point durf ik dan ook het billijk oordeel der fabrijkanten zelve inroepen, terwijl ik, bij de nadere reviſie der onderſcheidene wetten, mij bijzonder heb toegelegd, om dáár toe te geven, waar ik het, behoudens de zekerheid van den impost, mooglijk oordeelde.

Sommige ſectien hebben verlangd, dat men bij de bepalingen blijven mogt, welke thans in de Zuidelijke provincien ſtand grijpen, bepalingen, welke, zoo zij zeiden, niet belemmerend waren.

Dit aveu, geheel tot mijn voordeel overnemende, durf ik alle de leden der Kamer ten ernſtigſte verzoeken, om de actueele voordragt voor brouwerijen en branderijen naauwkeurig met de beſluiten van den 27ſten October 1814 en 18 Augustus 1815 te vergelijken, als waaruit de overtuiging zal geboren worden, dat het een en ander op dezelfde principes berust, en dat de gemaakte veranderingen geene wezenlijke belemmering ten gevolge hebben, zoo als ik zulks in de aanmerkingen op de bijzondere wetten nader zal aantoonen.

Tweede bedenking.

„ De borgtogt, welke van de fabrijkanten gevorderd wordt, zal vele nood„ zaken, om van de fabrikatie geheel af te zien."

De aard der perceptie vordert ſecuriteit van den lande, doch ik ontken zeer ſpeciaal, dat deze een eenig fabrijkant zoude verpligten, om zijn bedrijf te laten varen. Ik wil niet ſpreken van de bevoegdheid, om zich, bij den verkoop, den impost dadelijk te doen betalen, om dat dit point ſtraks door mij zal worden behandeld, doch wil de leden der Kamer ſlechts hierop hebben opmerkzaam gemaakt, dat het geëntrepoſeerde voor zich zelve verantwoort, en dat men gefabrijceerde goederen tot onderpand kan ſtellen, zoodanig, dat de fabrijkant, door het vorderen van borgtogt, nimmer wordt belemmerd, zoodra de waarde van zijn voorraad het bedrag van zijn verſchuldigde met een redelijk ſurplus tot ſecuriteit van den lande te boven gaat, want als dan kan het gefabrijceerde het verſchuldigde waarborgen, en de faculteit, om bijzondere pakhuizen tot entrepôts te verklaren, vermeerdert de faciliteiten van den fabrijkant aanmerkelijk.

Het is hier de plaats niet, om dit principe op de bijzondere wetten toe te pasſen, dan de bedenking, in het belang der distelateurs gemaakt, dat het binnenlands gedisteleerd buiten de grondbakken geterioreerd wordt, is te gewigtig, om niet te verklaren, dat er geenerlei bedenking beſtaat tegen de admisſie der grondbakken in de fabrijken zelve tot entrepôt.

Dit heb ik reeds aan gecommitteerden uit de distelateurs gezegd, en ik heb geene zwarigheid gevonden, om het thans in de wet zelve uit te drukken.

Derde bedenking.

„ De verpligting tot het voorſchieten van den impost, en het crediteren van „ den handelaar of particulier, met deszelfs bedrag, noodzaakt den koopman zijn „ kapitaal zeer veel te vergrooten, en vermeerdert bij wanbetaling zijn riſico."

Het eerſte lid dezer bedenking is bijna nietig, om dat de credieten zoodanig zijn berekend, dat de handelaar of fabrijkant aan den lande niet betalen moet, voor dat hij, na den gewonen loop der commercie, zelve is gerembourceerd, zoodanig, dat hij, in vele gevallen, de betaling van goed en impost zal ontvangen hebben, voor dat hij tot het aanzuiveren zijner credieten wordt verpligt.

Er is geene klasſe van trafykanten, bij welke deze bedenking meer geldig zoude zijn, dan bij de ſtokers van binnenlandsch gedisteleerd, uit hoofde der hoogte, op welke de impost is gebragt, doch voor deze zijn de credieten, overeenkomſtig het verlangen der Rotterdamſche en Schiedamſche branders, met welke ik geconfereerd heb, zoodanig geregeld, dat zij zelve erkend hebben, die ſoort van voorſchot niet te moeten duchten.

Daarentegen is door hen zeer geurgeerd op het tweede lid der bedenking, dat, namelijk, bij den verkoop der goederen, het te verleenen crediet met het bedrag van den impost moet worden vermeerderd, en dat dus hun *del credere*, zoo als zij zich uitdrukken, veel aanzienlijker wordt: doch hierop antwoord ik:

Voor eerst: dat de trafijkant meester is, deze zwarigheid te boven te komen, zonder dat de conditie van den geenen, aan wien hij levert, erger wordt, want daar toe wordt ſlechts vereischt, dat hij zich den impost bij de aflevering dadelijk late betalen, het geen te minder vreemd zijn zoude, naardien thans de impost, in de meeste gevallen, vóór de aflevering der ſpecie, door den kooper moet worden voldaan. Willen de trafijkanten dit niet doen, althans ten aanzien van menſchen, aan welke zij vermeenen geen uitgeſtrekt crediet te moeten geven, dan zoude men verkeerd handelen met een bezwaar, hetgeen van hunnen wil afhangt, aan de wet te wijten, want hoezeer zij mogen zeggen, dat de onderlinge naijver ſoortgelijke bepalingen beletten zoude, is derzelver mogelijkheid, vooral bij overeenſtemming der voornaamſte handelaren, naauwlijks tegen te ſpreken.

Op deze bedenking geldt, in de *tweede plaats*, de aanmerking, dat hetgeen thans als bezwaar wordt bijgebragt, bevorens veelal vrijwillig is gepracticeerd. Het is bekend, dat, tot aan den jare 1806, de wijnkoopers gewoon waren, den impost zelve te betalen en aan de koopers in rekening te brengen, en dat, wanneer zulks ſtellig verboden wierdt, vele zich daar over luide hebben beklaagd, en thans nog, ondanks het verbod, voortgaan met den impost voor te ſchieten.

Hetgeen ik op de tweede en derde bedenking gezegd heb, moet als toepasſelijk beſchouwd worden op de middelen, welke bij den invoer geheven worden, doch ik mag niet nalaten, in dezen te allegeren, dat een der voornaamſte wijnhandelaars, in eene conferentie met gecommitteerden uit den Raad van State, na in den beginne verklaard te hebben, dat de entrepôts hem niet konden dienen, op het bekomen van elucidatien, omtrent derzelver inrigting en bedoeling, en behoudens eenige door hem gevraagde en werkelijk toegeſtane faciliteiten, zoo ver van zijn eerſte gevoelen is afgeweken, dat hij volmondig erkend heeft, dat ver het grootſte gedeelte van zijn lager op het entrepôt kon, en ook werkelijk zoude worden gedeclareerd.

Vierde Bedenking.

„ Het voorgedragen ſijstema is te Fransch, en heeft te veel overeenſtemming „ met de te regt gehate *droits réunis.*"

Van alle bedenkingen, welke tegen het nieuw ſijstema kunnen gemaakt worden, is er geen, welke meer geſchikt is, om tegen hetzelve voor in te nemen, doch gelukkig is er ook geen, welke zich gemakkelijker laat wederleggen.

Het ſijstema der vereenigde regten beſtond uit twee zeer onderſcheiden deelen: het eerſte betrof de regten op de fabrijkagie; het tweede was betrekkelijk op de zoogenaamde *exercices*, dat is, op de afleveringen aan en uit de tweede hand.

Het voorgedragen ſijstema heeft affiniteit met het eerſte, om dat beide berusten op het controlleren van het gefabriceerde, doch in de bijzonderheden verſchillen beide nog merkelijk, ſpeciaal met betrekking tot gedisteleerd en bier, en wel geheel ten voordeele van den fabrijkant, zoo als dit op de bijzondere ordonnantien nader zal worden aangetoond, en als een voldingend argument aangevoerd, om de belasting op de roerkuip en beſlagbakken boven het ketelgeld te verkiezen.

Het tweede gedeelte, of de exercices, valt in het nieuw ſijstema geheel weg; dit was het ondertusſchen, hetwelk de vermeenigvuldiging van ambtenaren noodzakelijk, en het ſijstema zelve gehaat maakte, en het is dus geheel ten onregt, dat men denkt, de vereenigde regten in de nieuwe wetten te vinden.

D. Invoer.

„ De man, welke impost subjecte specien invoerd, is verpligt tot een „ naauwkeurige aangifte en onderwerping aan visitatien en lastige formaliteiten; „ daartoe is hij verpligt, met twee administratien in betrekking te staan, waar- „ uit, behalve oponthoud, vele kosten en de naijver van verschillende ambte- „ naren kunnen voortvloeijen; bovendien zijn de voorgeschreven formaliteiten „ van dien aard, dat zij geschikt zijn, om allen handel te verbannen, en de „ generale directie der indirecte belastingen heeft zich, in dezen, een depar- „ tement aangematigd, hetwelk bij de convooijen en licenten behoort, en aan „ dit vak moet worden terug gegeven."

In de beantwoording van deze objectie, zal ik voor een gedeelte moeten herhalen, hetgeen ik reeds, bij vorige memorien, heb gezegd, en daartoe de gemaakte bedenking in onderscheiden deelen moeten splitsen.

Precautien tegen den invoer.

Ik heb niet kunnen nagaan, waarin de kracht van deze objectie zit, voor zoo ver men haar van het denkbeeld eener dubbele administratie afscheidt; ik geloof toch niet, dat iemand zal tegenspreken, dat de invoer van impost subjecte specien, naauwkeurig moet worden gesurveilleerd en de noodige voorzorgen genomen, dat zij worden gevolgd en nagegaan, tot op de plaats van derzelver destinatie, want anderzins zoude niet alleen 's Lands financien aanmerkelijk worden geprejudicieerd, maar bovendien aan de binnenlandsche fabrijcatie het meest gevoelig nadeel worden toegebragt; ook thans is de invoer in geen gedeelte van het Rijk buiten toevoorzigt, en welke ook de administratie zij, die met hetzelve belast wordt, komt het er slechts op aan, om na te gaan, of eenige der voorgedragen precautien buiten bezwaar van den lande kunnen worden agterwege gelaten; dit zal ik, bij de nadere bewerking van de hiertoe betrekkelijke wet opzettelijk onderzoeken.

2. *Tweeledige administratie bij den invoer.*

Ik verklare ter goede trouw, dat mijne ondervinding mij heeft overtuigd, dat de kosten en moeite eener dubbelde administratie, door het belang van den lande, tot voorkomen van fraudes, en eene regtmatige zorg voor den eerlijken handelaar dubbeld zoude worden opgewogen, om dat ambtenaren van eene administratie geïsoleerd, hare belangen, over het geheel genomen, met eene zekere onachtzaamheid betrachten.

In bijzonderheden te treden kan hatelijk schijnen, doch het belang der zaak vordert, enkele staaltjes op te geven, en de gevoelens van den Directeur-Generaal der convooijen en licenten zijn te eenstemmig met de mijne; zijne denkwijze is mij te goed bekend, dan dat ik bevreesd zoude behoeven te zijn, voor misduiding van hetgeen door mij zal worden aangevoerd.

Men heeft meer dan eens in de Zuidelijke provincien ondervonden, dat de aangifte van ingevoerde wijnen, bij de convooijen en licenten, veel geringer was, dan de aangifte van dezelfde partij bij het stedelijk octrooi, waar eene meer naauwkeurige verificatie werd bewerkstelligd; zeer onlangs is in de Noordelijke provincien eene in de maand Februarij afgeschreven acquit, wegens uitvoer van 20.000 stoopen binnenlandsch gedisteleerd, door den ontvanger der convooijen en licenten terug gezonden, en wel, na dat de afzender wegens het achterblijven reeds was bemoeijelijkt en tot oplegging van den verschuldigden impost aangesproken; het een en ander zoude denkelijk hebben kunnen worden voorgekomen, bij een onmiddelijk verband der ambtenaren van de convooijen en licenten op de administratie der indirecte belastingen.

Om alle deze redenen blijf ik persoonlijk bij het gevoelen, dat het belang van den lande, en dat der geadministreerden zelve, ondanks alle gemaakte bedenkingen, geheel afzonderlijke ambtenaren voor de beide vakken, op de uiterste grenzen en binnenlinie, zoude verkiezelijk maken.

Ik gevoel echter hoe moeijelijk het is, deze zelfde overtuiging bij een ander te doen geboren worden, en dit heeft mij, onder de goedkeuring Zijner Maj., bedacht doen zijn op een middel, om de gemaakte bedenking in den grond aan te tasten. Ik vermeen hetzelve gevonden te hebben in het voorstel, dat de ambtenaren op de uiterste grenzen in betrekking tot de beide administratien van de convooijen en licenten en van de indirecte belastingen zouden worden gebragt, zoodanig, dat zij, naar den aard der ingevoerde goederen, met ieder derzelve zouden corresponderen en afzonderlijke orders ontvangen. Op deze wijze geschiedt de inklaring slechts bij denzelfden man. De maatregelen tot visitatie, opzending, verzegeling of bewaking worden door denzelfden ambtenaar genomen, de kosten verminderen, de jalousie wordt onmogelijk, en alle klagten wegens oponthoud, uit hoofde der tweeledige administratie, vervallen.

Op deze wijze moet dus alle reden van klagten weggenomen zijn; en hoezeer ik herhalen moet, dat ik steeds twijfel, of zulks geheel aan de verwachting zal beantwoorden, heb ik echter geene zwarigheid gemaakt, om voor het nemen eener proeve te adviseren, welke ik wensche dat aan de verwachting beantwoorden moge.

3. „ De op den invoer bezwaarde objecten behooren bij de administratie der convooijen en licenten."

Ik heb reeds bij eene vroegere gelegenheid aangemerkt, dat de aard der beide administratien de scheidsmuur tusschen hare attributien daarstelt; en dat deze pleit om den impost, op de inlandsche consumtie geheven, bij mijne administratie te laten.

De convooijen en licenten belasten al hetgeen inkomt, zonder zich verder met het ingevoerde te bemoeijen en zonder immer eenige restitutie bij het uitgaan te geven, als wanneer veeleer in de meeste gevallen andere regten geheven worden; want ik behoef niet te doen opmerken, dat de entrepôts voor de convooijen en licenten en het transit, hoedanig beiden ook mogen worden gewijzigd, geheel iets anders zijn, dan de afschrijvingen bij de indirecte belastingen gebruikelijk; bovendien, zijn de inkomende en uitgaande regten meest al van dien aard, dat geen crediet wordt of behoeft te worden gegeven. Met de belaste objecten van consumtie is het geheel anders gelegen; het systema van afschrijving, waarover ik straks nader zal spreken, vordert, dat men de ingevoerde specien blijve volgen, tot dat zij aan de ware destinatie gekomen zijn, en zelfs nog verder, voor zoo ver de invoerder of bezitter verlangt de afschrijving te kunnen bekomen, en dus moet dit beheer, eigenaardig aan die administratie worden opgedragen, welke over het geheele land hare kantoren heeft.

Het belang der handelaren vordert, dat zij voor den impost worden gecrediteerd, en dat de entrepôts eene geheel andere wijziging dan bij de convooijen en licenten ontvangen; en deze argumenten vereenigen zich dan ook met het reeds aangevoerde, om de administratie der convooijen en licenten van de invordering dezer belasting te ontslaan, bijaldien men ten minsten den aard harer inrigting niet geheel verwarren wil.

Al ware het, dat al het ter nedergestelde den een of ander onovertuigd mogt laten, kan dit punt, op zijn hoogst genomen, als onverschillig worden aangemerkt, na dat Zijne Majesteit op het punt der tweeledige administratie aan het verlangen der Tweede Kamer wel heeft willen toegeven, en er is dan ook geen schijn van reden overig om op de ten dezen gemaakte aanmerking te insteren.

4. *Belang van den handel.*

Geredelijk instemmende, dat de handel, als één der voornaamste bronnen van 's lands welvaren, niet te veel kan worden aangemoedigd, moet ik vragen, of de opgevatte vrees niet overdreven is, vooral na de reeds zoo dikwijls gemelde toegefelijkheid, omtrent de dubbelde administratie?

Voor zoo ver het systema van indirecte belastingen voorwerpen bevatten mogt van eenen uitgestrekten buitenlandschen handel, zoude ik kunnen toegeven, dat de formaliteiten van de indirecte belastingen onafscheidelijk redenen van klagten aan de commercie zouden kunnen geven, of ten minsten, bij dezelve de vrees doen geboren worden voor de stremming, welke daaruit, ten aanzien van den buitenlandschen handel te duchten zoude zijn, doch de ongegrondheid van deze vrees valt volledig in het oog, wanneer men de belaste voorwerpen nagaat.

Buitenlandsche zeep, vreemde bieren, buitenlandsche steenkolen, wijnazijn, zijn voorzeker geen objecten van exportatie; het verbod van uitvoer van ongeraffineerd zout aan de landzijde en langs de rivieren, is door onze zoutzieders ten sterksten gereclameerd, en dus komt alles aan op de wijnen, en het buitenlandsch gedisteleerd; doch deze handel, hoe aangelegen ook, is geenszins van zulk eene uitgestrektheid, voor de exportatie als vele andere takken van negotie; dezelve is bovendien in weinige handen geconcentreerd, en wordt voor dezelve niet gesloten; het een en ander te zamen nemende, durf ik gerust vragen of de zoo breed uitgemeten nadeelen voor de Nederlandsche handel en scheepvaart indedaad te duchten zijn? Ik schrijf derzelver opteling aan de beste oogmerken toe, doch verbeelde mij juist om deze reden, dat de een- voudige ontwikkeling van de ware gesteldheid der zaken tot het wegnemen der gemaakte bedenking bij allen voldoende zijn zal.

C Uitvoer.

„ De uitvoer, zegt men, behoort bij de convooijen en licenten, maar bovendien, daar alle afschrijving of restitutie van impost, de deur voor fraudes „ openzet, behoort dezelve nimmer te worden toe gestaan, en dit is moogelijk, „ wanneer de belastingen lager worden geheld."

Mij van het nadeelige der afschrijvingen overtuigd houdende, heb ik opzettelijk onderzocht, of er mogelijkheid was, dezelve niet toe te staan, en daarover heb ik met deskundigen in de beide vakken van de wijnen en het gedisteleerd opzettelijke conferentien gehad, doch in dezelve is mij overtuigend gebleken, dat allen buitenlandschen handel op deze wijze de bodem zoude worden ingeslagen, al ware het, dat de belastingen niet hooger moesten gedreven worden, dan derzelver actuele taux in de Zuidelijke provincien.

Ten aanzien van den handel in buitenlandsch gedisteleerd en in wijnen, valt het toch in het oog, dat de concurrentie tegen Emden, Bremen en Hamburg niet kan worden volgehouden, bijaldien de over ons land vervoerde wijnen niet dan met betaling van het regt van consumtie kunnen worden geëxporteerd, en dat zulk een maatregel ons niets dan het blootе transit en den commissie-handel in deze artikelen zoude overlaten.

Met betrekking tot het binnenlandsch gedisteleerd, heeft de vermeerderde industrie in andere landen en in het bijzonder ook in Noord-Amerika, het groote debouché van dezen handel, zulk eene mededinging veroorzaakt, dat de meeste zorg noodig is, om dezen belangrijken tak niet verder te verdrijven, en daarin is de reden gelegen, dat de geheele impost wordt gerestitueerd; zonder verdere aftrekking dan van hetgeen tot nu toe aan uitgaande regten werd betaald, niettegenstaande verscheiden notabele branders bevorens voor eene mindere afschrijving hadden geadviseerd.

Is dit nu zoo, dan spreekt het ook van zelve, dat de uitvoer van deze specien, bij het gevaar van misbruik, van wege de administratie der indirecte belastingen, moet worden gesurveilleerd; en dit bevestigt al hetgeen ik hier voren, over den aard mijner administratie, heb in het midden gebragt.

D. Territoir langs de grenzen en dubbelde linie.

„ Men verklaart zich tegen eene dubbelde linie, en tegen de formaliteiten, „ welke op het onvrije territoir worden gevorderd, zoo ten aanzien van de „ circulatie, als met betrekking tot de provisien van winkels en particulieren, „ en de huis-visitatien, welke moeten worden toegelaten, en stelt zelfs het een „ en ander voor, als strijdig met de staatsregeling, welke aan allen gelijke „ regten verzekert."

Het nader inzien dezer zaak zal, zoo ik mij niet bedrieg, het gewigt dezer bedenkingen zeer veel verminderen.

Het punt eener dubbelde linie is indedaad een woordenstrijd; alles komt aan op de vraag, moet er langs de grenzen een strook zijn, waar een zeer naauw toeverzigt op den invoer en de circulatie van impost-subjecte goederen gehouden wordt? Want, wanneer men dit toegeeft, heeft de plaatsing van beambten aan de binnen-zijde der linie niet dan eene weldadige strekking, om de circulatie op dit territoir meer gemakkelijk te maken.

Dat het ondertusschen noodig is, een invoer van impost-subjecte specien langs de grenzen naauwkeurig gade te slaan, en dat men in het belang van de schatkist en van de binnenlandsche industrie niet vrij behoort te zijn, zoodra men de voeten op het territoir van het Rijk gezet heeft, lijdt geene tegenspraak, en strookt volmaakt met hetgeen wordt gepractiseerd.

In de Zuidelijke provincien bestaat een geprohibeerd territoir voor de in- en uitgaande regten, binnen hetwelk de circulatie zonder documenten verboden is; en in de Noordelijke provincien heeft niemand de noodzakelijkheid der volgbrieven, en der binnenlandsche paspoorten, immers tot op eenen zekeren afstand van de grenzen, betwist, en wel verre dat de kooplieden en handelaars zich daarover zouden hebben beklaagd, is mij meer dan eens als eene der grootste bedenkingen tegen het heffen der belastingen bij de source toegevoegd, dat het onmogelijk zijn zoude, den clandestinen invoer te weren.

Wanneer men vervolgens nagaat, welke de belemmeringen zijn, die op dit onvrije territoir plaats hebben, zal men, ten aanzien van de circulatie, bevinden, dat zij daarin bestaan, dat de goederen niet dan langs aangewezene routes kunnen worden vervoerd, en van een document moeten zijn verzeld, doch wanneer men dit vergelijkt met het actuële gebruik, zal men moeten erkennen, dat juist hetzelfde plaats heeft, dat de ingezetenen op het onvrije territoir te dezen opzigte van geen erger conditie worden, en dat het eenig onderscheid daarin bestaat, dat binnen het Rijk eene grootere vrijheid gegeven wordt.

De neringdoende lieden zijn, dit erken ik, voor zoo ver zij meer dan bij kleine quantiteiten verkoopen, aan verificatien onderworpen; doch bij het aannemen van een ander systema, zouden zij dezelve eveneens ondergaan, en wanneer men de hiertoe betrekkelijke bepaling onbevooroordeeld nagaat, zal men bevinden, dat de bezwaren veel minder zijn, dan men in den eersten opslag wel zoude denken, terwijl ik bovendien getracht heb, dezelve zoo ten dezen opzigte, als met betrekking tot de huisselijke consumtie, bij het nazien der wet op den in- uit- en doorvoer, zoo veel te verminderen, als de zekerheid van 's Rijks financien maar immer gedoogt.

Het regt van visitatie is een wezenlijk bezwaar; dan hetzelve is zoo veel gecalculeerd, als de aard van de zaak toelaat; het oogmerk is niet, en kan niet zijn, particulieren met dezelve te kwellen; doch, deze daarvan vrij te stellen, is de deur openen tot stellige misbruiken, naardien het niet ontbreken zoude aan lieden, die, zonder zelve tot de neringdoende klasse te behooren, de gereede hand aan sluikers leenen zouden; trouwens, ik houde mij verzekerd, dat geen systema van in- en uitgaande regten kan worden uitgedacht, waarbij, vooral langs bevolkte grenzen, het regt tot visitatie op verboden oplagen, zelfs bij particulieren, niet zoude gegeven worden; en ik mag niet afzijn, om, zoo op dit punt als op vele andere, aan te merken, dat de argwaan tegen de administratie en hare beambten veelal te ver wordt getrokken, als of zij, alle denkbeeld van eer en pligt vergetende, zich op het kwellen der ingezetenen uitsluitend zoude toeleggen.

Ik erken, dat deze argwaan uit een prijzenswaardig oogmerk kan voortkomen; ik erken al verder, dat het onmogelijk is alle misbruiken te weren, welke een te ver getrokken ijver of slechte oogmerken aan mindere ambtenaren kan doen begaan; doch ik vermeen tevens te moeten opmerken, dat de hoofdambtenaren van zulke gedragingen afkeerig zijn en behooren gehouden te worden; dat men zich dus mag verzekerd houden, dat alle vexatien zullen worden tegen gegaan en zoodanig gecorrigeerd, dat men weinig voor het herhalen derzelve te duchten hebbe, dat, voor zoo ver de administratie al eens te toegevend zijn mogt, de weg van regten open staat, en dat de publieke aanklagers, welke, in criminele zaken, geheel onafhankelijk zijn van de orders der politieke magt, voorzeker niet nalatig zouden zijn om schuldige ambtenaren te vervolgen; en eindelijk, dat men bij deze en soortgelijke aanmerkingen de stoutheid en doosheid der sluikers geheel uit het oog verliest, welke ondertusschen, veel meer nog dan de ambtenaren der middelen, als plaag en geessel van eerlijke handelaars en trafykanten aan te merken zijn.

Op onderscheidene en steeds zeer moeijelijke tijden aan het hoofd der financiële administratie, of van een belangrijk gedeelte derzelve gesteld, durf ik gerust ieder een oproepen en vragen, of immer eenigerhande vexatie door mij is begunstigd? of ik dezelve niet altijd ten krachtigste heb tegen gegaan? of niet menig ambtenaar, die zich aan pligtverzuim ten dezen opzigte schuldig maakte, deswege strengelijk is gecorrigeerd? Het geen ik deed, deden mijne ambtgenoten, deden mijne voorgangers en opvolgers in dit Rijk, en zal ongetwijfeld ten allen tijde ieder doen, welke, vooral onder het bestuur, waaronder wij zoo gelukkig geplaatst zijn, de onderscheiding genieten mag, om aan het hoofd van een departement van administratie te worden geplaatst.

Het is mijns inziens geheel ten onregte, dat men eene tegenwerping in de staatsregeling zoekt. Zij waarborgt, wel is waar, aan elk gelijke regten; doch dit kan men in geen anderen zin verstaan, dan behoudens de algemeene wetten van de maatschappij, immers bijaldien men niet tot die ongelukkige uitersten komen wil, welke in Europa zoo veel onheil hebben berokkend; het tegendeel staande te willen houden, zoude den bodem inslaan, aan eene meenigte van instellingen, zonder welke de maatschappij niet kan staande blijven, en meer bijzonderlijk ook aan alle die maatregelen van politie, welker nuttigheid en noodzakelijkheid door niemand betwist wordt. Iedere overtollige beperking in onze vrijheid van doen en handelen is eene inbreuk op de Grondwet, doch iedere beperking, welke door het algemeen belang geboden wordt, is overeenkomstig met het maatschappelijk verdrag, en bij de vraag, welke ons

thans bezig houdt, komt het dus daarop aan, of hetgeen voor het onvrije territoir wordt voorgeschreven, als willekeurig of als noodzakelijk moet worden beschouwd?

In het eerste geval moet het worden verworpen, in het laatste moet het door ieder aanklever der Grondwet worden beaamd. En wanneer ik dan verder naga, dat de in deze gewraakte bepalingen bij ieder ander stelsel bijna allen evenens zouden bestaan, en slechts meer algemeen zouden moeten worden toegepast, durf ik mij vleijen, dat op de gemaakte aanmerking niet langer zal worden geurgeerd.

II. Het afgewerkt hoofddeel had ten doel, te doen zien, dat de aangevoerde zwarigheden van elk systema van Indirecte Belastingen onafscheidelijk zijn, en dat de voordragt Zijner Majesteit aan meer dan negen tienden van deszelfs onderdanen een gemak verzekerde, van hetwelk zij onder ieder ander stelsel zouden zijn uitgesloten geweest. Doch, om dit nog nader aan te dringen, zij het mij geoorloofd, de gevolgen na te gaan, van het verwerpen der heffing bij de source, daar toch eene som van 18 millioenen aan Indirecte Belastingen wordt opgebragt.

In dat geval moet men zijne toevlugt nemen tot het heffen bij de consommatie of bij de tweede hand, dat is bij de aflevering uit de fabrijken en trafijken, of nog lager bij de aflevering door de grossiers of slijters, welke de waren van de kooplieden of trafijkanten bekomen.

Is dit systema verkiezelijk?

Is dit systema uitvoerlijk?

Twee vragen, welke verdienen eenigzins uitvoerig te worden beantwoord.

A. „ Is het systema van belasting bij de tweede hand verkiezelijk?

Om dit te onderzoeken, zal ik de onderscheidene takken van belasting moeten nagaan.

Zout.

De belasting, op het geraffineerde zout rustende, moet men het gebruik van het ruwe zout, en het debiteren van hetzelve, anders dan door geadmitteerde zouthandelaars, verbieden, en deze moeten aan peil en visitatie worden onderworpen, zonder eenigen uitslag te mogen doen, welke niet door een biljet is gedekt, het geen dan nog op den man luiden moet, aan welken het instaan van ruw zout is toegestaan; en, aan den anderen kant, is de zoutzieder even eens aan de visitatie van zijne fabrijk, aan peil en aan den uitslag met biljetten gebonden, terwijl deze uitslag, tot eene zekere hoeveelheid bepaald, telkens door beëedigde meters moet worden geconstateerd.

Zeep.

De zeepzieders zijn evenens aan visitatie, aan den uitslag op biljet, en aan het afleveren bij bepaalde hoeveelheden, verbonden; zij vermogen geen aandeel te hebben in den winkelhandel in zeep, en behoeven eene speciale admissie. Doch dit is het niet al; er wordt een afstand bepaald, binnen welken geen nering in zeep mag worden uitgeoefend, en dus in zoo verre de vrijheid van allen lieden beperkt, welker woningen binnen dezen afstand der zeepziederij gelegen zijn.

Wyn.

De wijnkooper moet worden geadmitteerd; hij wordt verantwoordelijk gesteld wegens zijn uitslag, en van tijd tot tijd aangepeild; wanneer zijne ondermaat eene zekere proportie te boven gaat, wordt dezelve als fraude aangemerkt; hij mag niet uitslaan dan op quitantie; men schrijft hem den tijd voor, binnen welken het biljet moet worden ingetrokken. Ieder particulier, die wijn wil opdoen, moet vooraf een biljet laten halen; dit moet door hem, wanneer hij zijn wijn van elders opslaat, naar de plaats van den uitslag worden verzonden; wil hij met zijn wijn verhuizen, dit vermag hij, niet zonder biljet van verkeldering. De tapper mag niet wonen dan binnen een bepaalden afstand van het pakhuis van den wijnkooper; dit pakhuis moet zijn geïsoleerd, en geenerlei communicatie met het woonhuis, of andere belende gebouwen hebben. Wil de wijnkooper of ieder ander, die goederen ter negotie naar buiten 's Lands zend, afschrijving genieten, dan is hij voor dien uitvoer verantwoordelijk, en aan gelijksoortige formaliteiten onderworpen, als thans zijn voorgeschreven.

Buitenlandsch Gedisteleerd.

Hier gelden dezelfde aanmerkingen als op den wijn.

Binnenlandsch Gedisteleerd.

De branderijen zijn ten allen tijde aan visitatie der ambtenaren onderworpen, en moeten van eene speciale admissie voorzien zijn; er is eene proportie tusschen het ter molen gebragte graan, en den moutwijn, die, wegens hetzelve, moet worden verantwoord; hier voor is de brander peil subject, en bij ondermaat kan hij, even als de wijnkooper, als fraudateur worden gestraft. Geene aflevering naar binnen 's Lands kan geschieden, zonder biljet. Ook hier moeten verboden afstanden worden in acht genomen; en, behalve aan enkele plaatsen, is de uitslag van moutwijn tot rectificatie van den eenen brander aan den anderen ongeoorloofd; en, voor zoo verre de dranken aan lieden worden afgeschreven, welke van crediet jouïsseren, zijn ook dezen onder de verpligting om hunnen in- en uitslag te verantwoorden, en niet dan op biljet te verkoopen.

Brouwerijen.

De aard der zaak brengt mede, dat ook hier admissie van panden, visitatie der fabrijken, quitantie bij iedere aflevering, verboden neringen, en het weren van plaatsen, waar bier verkocht of getapt wordt, uit de buurt der brouwerijen, zal moeten plaats hebben; even als zulks tot aan de opheffing van den impost in de provincie Holland heeft plaats gehad, waar zelfs tot het uitoeffenen van een gedurig toeverzigt bijzondere commiesen aan de brouwerijen waren geaffecteerd.

Buitenlandsche Kolen.

Ook hier geldt het geen over de peil-rekening en de afrekening met biljetten is gezegd.

Al hetgeen zoo even door mij is opgenoemd, is uit de actuële legislatie in de Noordelijke provincien genomen; de ondervinding heeft geleerd, dat de gevolgen van deze belemmeringen geenszins zoo schrikbarend zijn, als zij in den eersten opslag voorkomen, en dat het den handelaar, fabrijkant en trafijkant, diens ondanks, volmaakt wel kan gaan; ik kan meer zeggen, en maak geene zwarigheid om te verklaren, dat ik, enkel in de Noordelijke provincien administrerende, en bij de bewustheid, dat nieuwigheden dikwijls onaangenaam zijn, en dat verbetering door vooroordeel alleen kan worden verworpen, even weinig aan eene verandering van systema, als aan de opheffing van het middel van het gemaal, hetwelk een zoo wezenlijk ingredient van hetzelve heeft uitgemaakt, zouden hebben gedacht; doch zulks belet niet, dat ik den meest bevooroordeelden veilig durf vragen, welk der beide systemata niet slechts voor het gros der ingezetenen, maar ook voor handelaren en trafijkanten, aan de meeste belemmeringen onderhevig is? en of in goeden ernst eene vergelijking kan worden getroffen tusschen de hindernissen, welke aan den winkelier op het onvrije territoir moeten worden toegebragt, en het nadeel van zoo meenigen winkelier en tapper, wien zijne nering, uit hoofde der verboden afstanden, moet worden ontzegd, en aan meenigen brander of brouwer, die het beroep van tapper niet langer zal kunnen blijven uitoeffenen? en het ligt echter in den aard der zaak, dat deze bepalingen, bij het heffen der middelen bij de tweede hand, nagenoeg alle onvermijdelijk zijn, en dat zelfs de voorzorgen bij den uitvoer van impost-subjecte goederen zullen moeten worden vermeerderd, bijaldien men de abuizen weren wil, welke, dezen aangaande, in de Noordelijke provincien ontdekt zijn.

B. „ Is het heffen bij de tweede hand uitvoerelijk?

Om deze vraag naar behooren te beantwoorden, moet men kennis dragen van de ware gesteldheid der zaken in de Zuidelijke provincien.

Terwijl men in het het Noordelijk gedeelte van het Rijk de meeste trafijken in de steden vindt, en slechts hier en daar eene branderij, brouwerij, zeepziederij en zoutkeet op het platte land aantreft, is in het Zuidelijk gedeelte naauwelijks eene gemeente, waar niet verscheidene van deze trafijken bestaan, en over hare geheele uitgestrektheid, zijn gedissemineerd; en men stelt aldaar het grootste belang in het onbelemmerd toelaten van deze trafijken, alomme, waar men dezelve verkiest optergten. En ik kan hierbij stellig verzekeren, dat het getal van aangegeven disteleerderijen in het Groot-Hertogdom Luxemburg alleen, dat van 2300 te boven gaat, en dat men in de enkele provincie van Limburg 1568 brouwerijen aantreft.

Is het mogelijk, de circulatie in al deze panden behoorlijk na te gaan? kan men van derzelver eigenaars vergen, dat zij zich bij iedere aflevering van bier of dranken van een biljet voorzien? hoe zal het met die brouwerijen gaan, welke men in zulk een groot getal aantreft, en die bijna uitsluitend voor de consumtie van eene uitgestrekte boerderij werken? zal men, bij het systema der tweede hand, het getal commiesen zoodanig vermenigvuldigen, dat al deze panden behoorlijk kunnen worden gesurveilleerd? zal men in dat geval de kosten niet veel hooger zien loopen, dan ten tijde der vereenigde regten, wanneer zij meer dan 25⅔ van het bruto product absorbeerden? mag men zich vleijen, bij zulk een getal beambten, die, onverminderd de groote kosten, nog altijd slecht zullen worden bezoldigd, voor vexatien van allerhanden aard bevrijd te kunnen blijven?

Ik voor mij acht het overbodig een ernstig antwoord op deze vragen te geven, en vermeen veilig te mogen concluderen, dat de invoering van het systema van de tweede hand met bijna onoverkomelijke zwarigheden verbonden is; en deze zouden echter moeten worden getrotseerd, bij aldien het thans voorgedragen principe niet wordt aangenomen. Men heeft, wel is waar, van abonnementen gesproken, en hetgene tijdens de Oostenrijksche Regering plaats had, ingeroepen.

Ik heb ten dezen opzigte geene genoegzame opheldering en kunnen bekomen, om stellig te durven zeggen, wat destijds gedaan werd, doch uit den aard der zaak zijn de abonnementen van tweederleien aard; zij berusten namelijk, of op eenen vasten grondslag, dat is, op het geen naar de capaciteit van eene trafyk in dezelve kan worden verwerkt, of op het presumtief debiet, en vergelijking met andere trafyken.

Het eerste soort van abonnement zoude overeen komen met het ketelgeld hetwelk tot den jare 1806 in Vriesland geheven is, en in een vasten aanslag bestaan, welke aan den eenen kant eene vrij groote ruimte in de fabricatie toelaat, doch aan den anderen kant op de veronderstelling van onafgebroken vol op werken gegrond is. Men heeft mij gezegd, dat zulk een soort van abonnement bedekt zoude zijn, en daar bij zoude de administratie niet dan gemak hebben; maar ik verbeelde mij, dat het tot luide klagten aanleiding geven zoude, bijaldien het als noodzakelijk wierd voorgeschreven, en dat, voor zoo verre het als eene gunstiger keuze van den trafijkant mogt worden aangeboden, deze gunst met grond als bespotting zoude worden aangemerkt. En bovendien zijn de branderijen misschien de eenige trafijken, op welke dit systema gaaf kan worden toegepast.

Ten einde het drukkende van hetzelve te doen in het oog vallen, zij het mij geoorloofd een oogenblik den staat eener Schiedamsche distileerderij na te gaan.

Bij eene regelmatige bewerking in drukke tijden, bestaat men in dezelve zes bakken daags, de ketels zijn daarnaar ingerigt, en dus zoude de betaling, vooral bij het verleenen van afschrijving, op zulk eene bewerking gebaseerd moeten zijn, doch in gewone tijden zijn er enkele maanden, in welke men drie en vier bakken daags bestaat, en het behoeft dus geen betoog, welk nadeel uit het abonnement of den vasten aanslag voor den trafijkant zoude resulteren, en hoe of de man, wiens vermogen hem toelaat, zijne trafijk met meerder kracht door te zetten, boven den min vermogenden zoude worden begunstigd, en hoe zulk een maatregel op den geheelen ondergang van alle kleine fabrijken uit zoude moeten loopen.

Ik verbeelde mij dan ook, dat het abonnement, hetwelk de trafijkanten reclameren, is een aanslag van eene vaste som, meer op het presumtief debiet, dan op de inrigting der trafijk gebaseerd: en is dit zoo? dan behoef ik bijna niets aan te voeren, om een systema te bestrijden, hetwelk eene wijde deur voor gunst en willekeur opent, en waarbij alles aankomt op de beoordeeling van plaatselijke amptenaren, die met beste wil buiten de mooglijkheid zijn, om eenen billijken aanslag te treffen, en in de aanzoeken der trafijkanten een te grootere lokaas voor onzedelijkheid vinden zouden, daar hunne malversatien nagenoeg strafloos zouden worden gepleegd.

Deze willekeur is onvermijdelijk, wanneer het enkel regelmatige en steeds voortwerkende fabrijken concerneert; en hoe veel grooter moet zij dan niet worden, bij irreguliere fabricatien, welke in de Zuidelijke provincien zoo meenigvuldig zijn?

Hetgeen wij in de Noordelijke provincien, ten aanzien van het accordautschap voor het middel van de waag hebben zien gebeuren, moge hiervan ten bewijzen strekken, en het gold echter eene zeer ligte belasting; hoe veel zwaarder moet de ongelijkheid zich dus niet doen gevoelen, wanneer zij middelen betreft, die tot zulk eene hoogte, als de belasting op het binnenlandsch gedisteleerd, hebben moeten worden opgevoerd?

Het is waar, dat de wet op de binnenlandsche steenkolen in enkele gevallen de mogelijkheid van abonnementen veronderstelt, en dus aan die inconvenienten onderhevig schijnt, welke ik zoo even geschetst heb; dan, behalve dat abonnement de laatste toevlugt is, daar, waar eene andere wijze van perceptie met nog grootere zwarigheden gepaard zoude gaan, is de gelijkenis slechts schijnbaar, om dat het niet moeijelijk is, de quantiteit kolen te bepalen, welke uit eene kleine exploitatie gehaald wordt, en om dat het abonnement mitsdien op eenen vrij zekeren grondslag kan worden gebouwd.

III. Verscheidene sectien hebben het verlangen geuit, dat het getal der voorwerpen van belasting mogt worden vermeerderd, en dat men zich in het bijzonder mogt toeleggen, om dezulken te treffen, welke van buitenlandschen oorsprong zijn, en die, hoezeer van een algemeen gebruik, echter niet behooren tot voorwerpen van eerste noodzakelijkheid; terwijl, haars inziens, daarin het middel zoude kunnen worden gevonden, om de waag en rondemaat, zoo veel het binnenlandsch vertier betreft, te laten varen, en andere voorwerpen van binnenlandschen oorsprong of fabrijcatie te ontlasten.

De derde sectie is verder gegaan, en heeft de thee, de koffij, de chocolade, de suiker en de tabak meer bijzonderlijk opgegeven als geschikte voorwerpen van belasting, zich onder anderen ook daarop grondende, dat deze zelfde voorwerpen in een systema van belasting, in den jare 1801 geaffecteerd, zijn begrepen geweest.

Ik wil deze laatste daadzaak niet tegenspreken, even weinig als dat theoretische gronden in den eersten opslag voor het in dezen gemanifesteerd gevoelen schijnen te pleiten, doch liever de redenen opgeven, welke den Koning belet hebben, het thans voorgedragen systema met zulke of soortgelijke objecten te vermeerderen, en daartoe is het noodig dezelve successivelijk na te gaan.

Thee.

Ten aanzien van deze koopwaar, is met der daad bereids aan het verlangen der tweede sectie voldaan, daar de thee aan eene vrij zware recognitie is onderworpen, zoo dat men belasting op belasting zoude cumuleren, bijaldien men dezelve in het nieuwe stelsel had willen inweven.

Bovendien komt, zoo ten aanzien van dit als van de verdere voorgedragene middelen, in aanmerking, dat, bij deliberatien over de wet op de convooijen en licenten, de gelegenheid overblijft, om na te gaan, op welke eene hoogte dezelve als inkomend regt, en hoezeer dan niet als object van indirecte belastingen, op de consumtie, buiten nadeel van den handel, kunnen worden bezwaard.

Tabak.

Als object van weelde of van overtollige geneugten, is de tabak ongetwijfeld voor eene belasting geschikt; doch wanneer men nagaat,

Voor eerst, welk een deel de tabaks-handel in onze betrekkingen op Noord-Amerika beslaat;

Ten tweede, dat een zeer aanzienlijk gedeelte van den invoer tot exportatie geschikt is, en dat dus aan het weigeren van afschrijving niet kan worden gedacht;

Ten derden, dat de tabak tevens is een object van binnenlandsche cultuur, hetwelk alle aanmoediging verdient;

Ten vierden, dat onze inlandsche snuifmolens, karotten-fabrijken en tabakskerverijen aan eene meenigte menschen het onderhoud verschaffen, en dat het willekeurig Fransch bestuur van het belang van den tabakshandel zoo overtuigd was, dat hetzelve twee fabrijken, tot schijnbare leeniging van de te vreezen nadeelen in Holland, had gevestigd;

Ten vijfden, dat het weigeren van afschrijving aan anderen tabak, dan in de originele emballage, de pas weder ontluikende fabrijken, een onherstelbaar nadeel zoude toebrengen, en onze actieve negotie, in een blooten transit- en commissie-handel zoude doen ontaarden; en

Ten zesden, daar het geven van restitutie of premien aan den gefabriceerden tabak, bij het vrijlaten der binnenlandsche cultuur, onmogelijk moet worden geacht, zal het niemand kunnen bevreemden, dat dit artijkel in het systema van indirecte belastingen niet heeft kunnen worden begrepen.

Koffij en Suiker.

Het is algemeen bekend, dat de koffij, hier te Lande, met zeer veel zorg wordt gesorteerd en bewerkt, en dat de handelaars in deze specie het grootste belang daarin stellen, dat zij in hunne operatien niet worden belemmerd.

Het is even zeker, dat de suiker-raffinaderijen, hier te Lande, zeer belangrijk geweest zijn, en, in de laatste jaren, zoo veel geleden hebben, dat hare aanmoediging de attentie van het Gouvernement steeds heeft na zich getrokken. Even zeer is het bekend, dat de handel in coloniale waren, welke voor een goed gedeelte met goederen van binnenlandschen oorsprong, moeten worden gelijk gesteld, in de schaal van onze buitenlandsche negotie, eene zeer aanzienlijke plaats heeft bekleed, en dat, terwijl, van de impost-subjecte specien, het buitenlandsch gedisteleerd, en de wijn alleen, en dan nog maar voor een gering gedeelte van hetgeen wordt ingevoerd, als objecten van buitenlandschen handel kunnen worden aangemerkt, ver het grootste gedeelte van de koffij en suiker voor buitenlandsche verzendingen geschikt is; terwijl naijverige mededingers niets meer verlangen zouden, dan, in onberaden stappen van het Gouvernement, de gelegenheid te vinden, om den Nederlanders dit gedeelte van hunnen handel te ontrukken.

Bij zulk eene gesteldheid van zaken zoude het indedaad vreemd hebben moeten voorkomen, dat Zijne Majesteit deze en gelijksoortige voorwerpen onder het stelsel van indirecte belastingen zoude hebben begrepen. Zoo dit gebeurd ware, zoo men middelen gevonden had, hetgeen echter bezwaarlijk zoude geweest zijn, om de op den invoer gelegde belasting zoodanig te modificeren, dat de handel onbelemmerd had kunnen worden gedreven, volle afschrijving voor den uitvoer gegeven, en de handelaar buiten de verpligting gelaten, om immer eenig voorschot van penningen te doen, dan vraag ik nog, welk een klem zulk een voorstel, betreffende objecten van een zoo uitgebreiden handel, aan de tegenwerping zoude gegeven hebben, dat het stelsel van belasting op invoer, en de daarmede verbondene formaliteiten, op het bederf van den handel zoude moeten uitloopen?

Dat men deze belastingen in 1801 gewild hebbe, doet eigenlijk niets ter zake, maar wel of hetgeen men gewild heeft destijds goed en uitvoerlijk was, en het thans is.

Zelve zeer van nabij in de toenmalige deliberatien betrokken, kan ik verzekeren, dat de man, welke aan het hoofd der financien geplaatst was, steeds heeft verklaard, dat hij de voorgeslagen middelen als verderfelijk en de uitvoering der wet nagenoeg als onuitvoerlijk beschouwde; en, dit daar latende, moet men niet uit het oog verliezen, dat, in 1801, het stelsel van de belasting bij de tweede hand in deszelfs volle kracht was behouden, en dat het bij hetzelve mogelijk verondersteld wierd, den debitant te surveilleren, zonder de negotie te belemmeren, of den invoer naauwkeurig te controlleren; terwijl het tegenovergestelde bij de belasting bij de source plaats zoude moeten hebben.

Chocolade.

Behalve dat de zoo even aangevoerde observatien ook ten dezen toepasselijk zijn, is het meest mogelijk rendement van dit middel zoo gering, dat het, geïsoleerd nimmer in aanmerking kan komen.

Modificatie van de waag en ronde maat.

Verscheiden sectien hebben aangedrongen, dat beide deze middelen, althans wat de binnenlandsche markten betreft, mogten worden gesupprimeerd, daartoe aanvoerende den omslag, welke de perceptie vordert, de vrees, dat vele markten, door dezen last zouden worden benadeeld, en het verlangen, dat het waagregt aan de steden en plaatsen mogt kunnen gelaten worden.

Er is zeer veel tegen alle deze gronden te zeggen, daar het verband tusschen de belasting op hetgeen ingevoerd en op hetgeen op de markten verkocht wordt, niet is tegen te spreken, en daar het gemis, hetwelk de schatkist door eene verandering zoude lijden, te bedenkelijker is, naarmate dat de belasting zelve minder zwaar is, en het product uit de meenigte der verkochte goederen alleen voortvloeid.

Aan den anderen kant echter wil ik niet tegenspreken, dat de verlangde verandering gemak in de administratie zal geven, om dat de wijze van perceptie van dit middel van die eenvoudigheid moest afwijken, welke men bij al de overige middelen aantreft, terwijl de bedenking over het verloopen der markten in de Zuidelijke provincien van eenig gewigt zoude kunnen zijn, om dat men aldaar aan belasting, althans als landelijk middel, nimmer is gewoon geweest.

Deze consideratien en de overweging, dat het onnaauwkeurige der officiële informatien, in der tijd, omtrent de exploitatie der kolen, aan het vorig gouvernement gegeven, en die den grondslag der berekening van den impost hebben uitgemaakt, op een meerder rendement van dit middel mogen doen hopen, en dat insgelijks het middel van het binnenlandsch lastgeld, hoezeer op enkelde punten gemodificeerd, en niettegenstaande het overdrevene der gemaakte berekeningen, ligtelijk kan worden aangewezen, in de Zuidelijke provincien eenigzins hooger zal loopen, dan ik in den beginne had durven berekenen, hebben Zijne Majesteit doen besluiten, om aan het verlangen der sectien te voldoen, en eene proeve te nemen, of het mogelijk is, zich van deze belastingen voor de binnenlandsche markten te passeren, terwijl zij, wat de van buiten aangevoerde goederen betreft, in den schakel der indirecte belastingen behouden zijn.

IV. *Quotiteit der belastingen.*

Met betrekking tot de quotiteit der voorgedragen belastingen, heeft Zijne Majesteit vermeend over het geheel te moeten persisteren bij de ingezondene voordragt.

Het is Hoogstdenzelven voorgekomen,

Vooreerst, dat de belasting in geen geval als overdreven of te drukkend kan worden beschouwd, en

Ten tweede, dat de gemaakte berekeningen, omtrent den presumtiven opbrengst over het geheel genomen, niet waarschijnlijk maakten, dat dezelve grooter zijn zoude, dan daarbij is opgegeven.

Het object, welks rendement misschien het meest de gemaakte raming zoude overtreffen, is de impost op de binnenlandsche kolen; doch behalve, dat de latere opgave geen volledige garantie, omtrent den opbrengst, geven kunnen, komt nog in aanmerking, dat de afschrijving of restitutie, welke, bij de nadere redactie der wet, stellig beloofd is, alle vaste berekening op het product onmogelijk maakt.

Bovendien komt ten dezen in aanmerking, niet alleen of het rendement goed is berekend, maar ook of de belasting op zich zelve, en met betrekking tot andere aanverwante specien, te hoog is, en wanneer ik vervolgens naga, dat 15 stuivers op het hoed, in zeer weinige gevallen, een vierde van den prijs der laagste soort van kolen zal bedragen, en in de meeste slechts een vijfde of een zesde bereiken zal, terwijl de impost op den baggerturf zeer algemeen tot die zelfde hoogte komt, verbeelde ik mij, dat eene vermindering van den impost op de kolen, een zeer wezenlijke grond van klagten aan de eigenaars der lage veenderijen opleveren zoude.

Met betrekking tot de overige middelen van belasting, gedraag ik mij, ten aanzien van de quotiteit van den impost, tot de aanmerkingen, *in margine*, der bijzondere ordonnantien geplaatst.

Vóór dat ik van dit punt afstappe, moet ik echter de volgende wezenlijke veranderingen en faciliteiten doen opmerken.

1°. Suppressie van de waag en rondemaat, vóór de binnenlandsche markten en vertier;

2°. Classificatie van de schepen met kolen en kalk beladen, onder de uitzondering van de meest gefavoriseerde vaartuigen, waardoor dezelve met de onoverdekte vaartuigen worden gelijk gesteld.

3°. De bevoegdheid, aan den Koning gelaten, om de quotiteit van den impost voor irreguliere veenderijen, hetzij dezelve op gemeentens gronden of op bijzondere eigendommen plaats hebben, zoodanig naar den slechteren aard der specie te wijzigen, dat de impost in deze veenderijen niet zwaarder drukke, dan in de regelmatig geëxploiteerde lage veenen; door deze delegatie is voldaan aan het bezwaar, hetwelk de aard der veenderijen in de Zuidelijke provincien opleverde, en tevens den weg gebaand, om een einde te maken aan de verschillen, welke tot nu toe, wegens de veenderijen in de Peel en in enkelde andere streken der Noordelijke provincien, hebben bestaan, en de aard der zaak maakte meer precise legislative bepalingen onmogelijk, om het groote verschil, hetwelk tusschen de onderscheidene soorten van deze veenen bestaat.

Toezigt op de Grenzen.

Een der grootste bezwaren van vele leden der Tweede Kamer bestond in het oponthoud en de botzingen, welke het creëren van eene tweede administratie op de grenzen deed vreezen. Aan dezelve is, zoo als ik bij het eerste gedeelte dezer consideratien gezegd heb, op eene volledige wijze voldaan: de in- en uitklaring geschied bij denzelfden man; hij regelt de visitatien en bepaalt de mate en wijze van toeverzigt en zekerheid, welke naar den aard der omstandigheden kunnen worden gevorderd, en dus vervalt daar door de vrees voor belemmering van de commercie, op welke door sommige leden zoo sterk was aangedrongen.

Onvrije Territoir.

Met betrekking tot het onvrije territoir, zal de Kamer, bij de vergelijking van de nadere redactie met het eerst ingezonden ontwerp, bemerken, dat op de gestrengheid van de eerste voordragt zoo veel is toegegeven, als de zekerheid der schatkist slechts eenigzints gedoogt, en zulks vooral ten aanzien van de kleine winkelnering, van de hoeveelheden, welke een particulier ongejustificeerd voor eigen consumtie in huis kan hebben, en van de huis-visitatien. Dit laatste punt is voorzeker van allen het meest bezwarende; men kan echter, zoo als ik hier voren heb aangemerkt, van hetzelve niet afzien, doch men heeft echter dit recht zoodanig beperkt, dat het doen der visitatie nimmer van de willekeur van commiesen zal afhangen, en, door het een en ander, is dus het oogmerk bereikt, dat de inwoning op het vrije territoir althans aan niet meerder belemmeringen onderhevig zijn zal, dan men overal in het Rijk zoude aantreffen, bij aldien het systema der belasting bij de tweede hand mogt worden aangenomen.

Cautie-stelling der Contribuabelen, en verhaal op hunne goederen.

Ten aanzien van het eerste dezer twee punten, heeft men de positie der contribuabelen zeer veel verbeterd, door de onbepaalde admissie, om impost-subjecte goederen tot onderpand van hun verschuldigde te stellen, en deze, in welke eene quantiteit ook, in het entrepôt toe te laten, en, voor zoo veel het verband op de goederen der contribuabelen aangaat, heeft men niet alleen de bepaling der wet van den 11den februarij dezes jaars, als regelmaat der te geven voorschriften aangenomen, maar ook vastgesteld, dat geen legaal verband bestaan zoude, ten aanzien van hen, die het land door het deposisteren van goederen, of door eene cautie in numerair of in onroerende goederen, hebben gedekt, terwijl het legaal verband zich nimmer op gehuurde panden zal uitstrekken, en de personele borgtogten ontslagen worden gerekend, wanneer de schuld niet binnen een bepaalden tijd zal zijn ingevorderd.

Borgstelling der amptenaren.

Ten dezen opzigte is de redactie der generale wet veranderd naar aanleiding van de gemaakte bepalingen bij de wet van den 11 Februarij dezes jaars, ten aanzien van het legaal verband op onroerende goederen voor de grondbelasting in de personele en mobilaire belasting gegeven.

Verificatien, visitatien en bekeuringen.

Verscheiden leden hebben verlangd, dat de herkeuring niet enkel aan gecommitteerden zoude worden toebetrouwd, door de administratie benoemd, maar dat een der twee keurders door de belanghebbende zoude worden gedesigneerd, en de derde door eene neutrale autoriteit benoemd.

Aan deze bedenking is voldaan, terwijl de derde keurder door de Gedeputeerde Staten zal gedesigneerd worden, wanneer de beide anderen, omtrent de keuze van denzelven, niet overeenkomen.

In het werk der visitatien en bekeuringen, heeft men voor het overige getracht de precautien tegen vexatie en willekeur, zoo mogelijk, nog te vermeerderen, boven hetgeen bij de voorgedragene ontwerpen reeds was bepaald.

Overtredingen en derzelver classificatie.

Ten dezen opzigte heeft men getracht, aan verscheiden geopperde bedenkingen te gemoet te komen, zoo door eene meer naauwkeurige benaming, als door eene angstvallige revisie van alle de gemaakte bepalingen, en meer bijzonder ook, ten aanzien van de overtredingen, in de klasse der restitutien gerangschikt.

Maten en gewigten.

In plaats van het gesupprimeerde 60ste artikel der algemeene wet, hetgeen de noodzakelijkheid eener herleiding van de decimale tot de gewone maat in alle de bijzondere wetten veronderstelde, is bij ieder derzelve het bedrag van de belasting en van de gegeven kortingen, zoo wel in de decimale als in de gewone maten en gewigten, uitgedrukt; daardoor is de herleiding niet meer noodzakelijk en wordt de uitvoering der wet veel meer gemaklijk in die provincien, in welke de decimale maat algemeen in gebruik is.

Bepalingen omtrent de fabrycatie, wijze van perceptie en entrepôts.

Met betrekking tot beide deze punten, heeft men over het algemeen bevonden, dat de voorgedragen bepalingen zoodanig met het systema van belasting bij de fabrijcatie verbonden waren, dat weinig veranderingen mogelijk geweest zijn; men heeft echter dezelve gemaakt, voor zoo ver aan de ingebragte bedenkingen, buiten prejudicie van 's Lands kas, kan worden voldaan, of dat zij eene nuttige strekking hadden; zoo is ten aanzien van het middel van de zeep, eene zeer doelmatige bijvoeging van de eerste sectie overgenomen, en zoo heeft men voor de groote brouwerijen, in de steden gelegen, en waartoe dus het toevoorzigt meer gemaklijk is dan ten platte lande, van de verpligting afgezien, dat de bewerking in de rouwkuip niet dan op bepaalde uren zoude mogen beginnen, terwijl men de bedenking, omtrent den tijd, die voor het vaten der bieren vereischt wordt, daardoor heeft ondervangen, dat de declaratie zal moeten aanduiden, wanneer de tonning begint, en wanneer dezelve zal afgeloopen zijn.

Ten opzigte van de belasting op den turf, wordt voorgesteld aan den Koning gelijke magt, tot modificatie der formaliteiten, optedragen, als waarvan ik voor de quotiteit van den impost hier boven heb rekenschap gegeven, en dit voorstel wordt door dezelfde redenen gemotiveerd.

Ten aanzien, eindelijk, van het middel op de binnenlandsche steenkolen, is dit gedeelte der wet geheel omgewerkt; men heeft daarbij de formaliteiten zoo veel verminderd, als de aard der zaak toeliet, en daar de perceptie niet overal op dezelfde wijze zal kunnen worden ingerigt, heeft men tevens de onderscheidene wijze van invordering nader gepreciseerd, en begrepen, de exploiteurs, tot eene medewerking, die de invordering gemaklijk maken, en de kosten zeer veel verminderen kan, het beste te zullen overhalen, door de uitloving eener korting voor hen, welke zich debiteuren van den impost zouden willen stellen, en tevens de administratie den noodigen waarborg geven, wegens de deugdelijkheid hunner declaratien, welke, in vele gevallen, met juistheid kan worden nagegaan.

Behalve de hier voren gementioneerde faculteit, om, tot securiteit van den impost, in alle mogelijke quantiteiten te kunnen entreposeren, is de afschrijving zonder vervoering, op de helft van hetgeen was voorgedragen, verminderd, en de afschrijving, in cas van brand, diefstal of dergelijke ongevallen, welke eenigzints facultatief was gelaten, stellig bepaald, zoo als men insgelijks ten aanzien van de branderijen heeft gestatueerd, dat, voor zoo ver een enig ongeval in de fabrijk het voortwerken, gedurende den tijd, voor welken is gedeclareerd, onmogelijk maken mogt, de declaratie niet verder zoude worden ingevorderd, dan naar rato van het geen werkelijk heeft kunnen worden gefabrijceerd.

Uit den aart van dit kort overzigt, heb ik mij moeten bepalen tot de voornaamste veranderingen, welke in de nadere redactie voorkomen; ik heb mij echter bevlijtigd, om aan bedenkingen van minderen aart te gemoet te komen, en de wezenlijke of vermeende onnaauwkeurigheden te verbeteren, welke verscheide leden vermeenden in de eerste ontwerpen te hebben gevonden; doch ten dezen opzigte kan ik niet anders, dan mij tot de vergelijking van beide te refereren, zoo als ik insgelijks de vrijheid neemen moet, tot de bijzondere ordonnantien te verwijzen, ten aanzien der verantwoording van die zwarigheden, aan welke niet heeft kunnen worden voldaan; terwijl ik mij vleije, dat de difficulteiten, welke uit eene verkeerde opvatting van het oogmerk der wet ontstaan mogten zijn, door de daar omtrent gegevene ophelderingen immers grootendeels zullen vervallen.

Gedaan in 's Gravenhage den 8 Augustus 1816.

De Staatsraad, Directeur-Generaal der Indirecte Belastingen,

A P P E L I U S.

TE *ROTTERDAM* BIJ BENJAMIN ARRENBERG.